

ม้าตัวเก็งหาย

“วัตสัน กันเห็นจะต้องไปเสียแล้วละ” โฮล์มส์พูดกับข้าพเจ้าเมื่อเรานั่งรับประทานอาหารอยู่ด้วยกันในเช้าวันหนึ่ง

“ไปที่ไหน”

“ไปยังทุ่งดาร์ตมัวร์ ที่คอกม้าคิงส์ปีแลนด์”

ข้าพเจ้าไม่ประหลาดใจเลยที่โฮล์มส์จะไป ความประหลาดใจจริงๆ ของข้าพเจ้าเพียงประการเดียวนั้นก็คือ เขายังไม่ได้เข้าเกี่ยวข้องกับพัวพันกับคดีแปลกประหลาดรายนี้ อันเป็นเรื่องเดียวที่โจษขานกันไปทั่วประเทศอังกฤษในขณะนั้น ก็วันหนึ่งเต็มๆ แล้วนี่นะที่สหายของข้าพเจ้าเดินพล่าน คางติดอก คิ้วขมวดไปรอบห้อง ประจวบเส้นผมก็สับสนแทบไม่เว้นระยะกลิ้งตอกกลิ้งซ้ำยังหูหนวกต่อคำที่ถามความที่กล่าวของข้าพเจ้าเสียอีกด้วย หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับที่คนขายเขาส่งมาสด ๆ ร้อน ๆ ได้แต่ถูกพลิก ๆ ดูแล้วก็ขว้างทิ้ง แต่กระนั้นทั้งๆ ที่เขาเจียบแสนเจียบ ข้าพเจ้าก็ทราบดีว่าเขากำลังว่าุ่นใจอยู่ด้วยเรื่องอะไร มีปัญหาที่ปรากฏแก่ประชาชนในเวลานั้นเพียงอย่างเดียวที่พอจะทำหาย อำนาจการวิเคราะห์ของเขาได้อยู่ นั่นคือเรื่องที่มีม้าตัวเก็งหาย ซึ่งด้วยเวสเซกซ์หายไปอย่างลึกลับ พร้อมกับคนฝึกม้าตัวนั้น ถูกกระทำฆาตกรรมอย่างน่าสยดสยอง เพราะฉะนั้นเมื่อจู่ๆ เขาก็เอ่ยถึงความตั้งใจจะไปยังที่เกิดเหตุขึ้นมาโดยฉับพลันทันทีเช่นกัน จึงเป็นการตรงกับที่ข้าพเจ้าคาดหมายและมุ่งหวังไว้แล้วนั่นเอง

“กันยินดีจะไปด้วย ถ้าแก่ไม่ขัดข้อง” ข้าพเจ้าพูด

“วัตสันเอ๋ย แก่ยิ่งจะให้คุณให้กันอย่างไร้ผลหลงเสียอีกที่ไปกับกัน กันคิดว่าแคงจะไม่เสียเวลาเปล่าเลย เพราะว่าเรื่องนี้มีประเด็นต่างๆ ส่อแสดงว่าเป็นคดีชั้นพิเศษอย่างแท้จริง เรามีเวลาพอทีเดียวที่จะจับรถไฟที่แพดดิงตัน แล้วก็ในระหว่าง

เดินทางกันจะต้องพิเคราะห์ปัญหาเรื่องนี้คืบหน้าต่อไปอีก ส่วนแกขอให้อีก
กล่องสองทางไกลอย่างดีที่มีอยู่ไปด้วย จะเป็นประโยชน์สำหรับกันมาก”

ด้วยเหตุนี้ ต่อมาอีกราวชั่วโมงหนึ่งข้าพเจ้าจึงออกเดินทางบายหน้า
ไปทางเอกซีเตอร์โดยรถโดยสารชั้นที่หนึ่งพร้อมด้วยเชอร์ล็อก โฮลมส์ ซึ่ง
ในขณะนั้นมีใบหน้าอันเคร่งเครียดอยู่ภายใต้หมวกเก็บเดินทางที่กระชับลงมา
ถึงหู เขาก็มหันำก้มตาอ่านหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่ ๆ ที่หอบเอามาจากสถานี
แพดดิงตันอย่างรวดเร็ว จนเลยสถานีเรตดิ้งไปไกลโขแล้วจึงเก็บฉบับสุดท้าย
ซุกลงใต้ที่นั่ง แล้วยื่นกล่องซิการ์ให้ข้าพเจ้า

“เรากำลังไปเร็วทีเดียว” เขาพูดในขณะที่มองออกไปนอกหน้าต่างต่างรถ เขา
ก้มลงมองดูนาฬิกาพก “ความเร็วของรถตกชั่วโมงละห้าสิบสามไมล์ครึ่งเห็นจะได้”

“กันไม่ได้สังเกตหลักไมล์” ข้าพเจ้าพูด

“กันก็ไม่ได้สังเกต แต่เสาโทรเลขริมทางนั้นห่างกันต้นละหกสิบหลา
และการคำนวณก็ง่าย กันเข้าใจว่าแคงรู้เรื่องฆาตกรรมจอห์น สเตรเกอร์
กับม้าซิลเวอร์เบลชหายแล้วละสินะ”

“กันได้อ่านข้อความที่ *เทเลกราฟ* กับ *ครอนิกเกิล* ได้แสดงความคิดเห็นไว้แล้ว”

“คดีนี้เป็นเรื่องหนึ่งที่ศิลปะของนักทบทวนเหตุผลควรจะได้ใช้ไป
ในการสำรวจรายละเอียดยิ่งกว่าในการหาพยานหลักฐานสด ๆ ใหม่ ๆ เหตุร้าย
ที่เกิดขึ้นนั้นช่างพิศมรรดา เรียบร้อย และมีความสำคัญเป็นส่วนตัวกับคน
เป็นอันมากเสียจริง ๆ จนทำให้เราถูกทับถมไปด้วยข้อคิดเห็น การสันนิษฐาน
และสมมติฐานต่าง ๆ นานาว่านวยไปหมด ความลำบากของเรื่องนี้อยู่ที่ต้อง
แยกขอบข่ายแห่งความจริง ความจริงที่ปฏิเสธไม่ได้ ความจริงอันแน่แท้
นั้นแหละออกจากการคาดคะเนของนักออกความเห็นและคำเล่าลือต่าง ๆ
เสียก่อน แล้วต่อจากนั้นจึงเป็นหน้าที่ของเราที่จะพิจารณาดูว่าจะสืบสาวอะไร
ได้บ้าง กับจุดสนใจพิเศษของความลึกลับทั้งมวลอยู่ตรงไหน เมื่อวันอังคาร
ตอนเย็นกันได้รับโทรเลขจากพันเอก รอส เจ้าของม้า และจากสารวัตรเกรกอรี
ผู้ดำเนินการสืบสวนคดีนี้ เชิญกันให้เข้าร่วมการสืบสวนด้วย”

“เย็นวันอังคาร!” ข้าพเจ้าอุทาน “แล้วนี่เช้าวันพฤหัสบดีเข้ามาแล้ว
ทำไมแกถึงไม่ไปเสียแต่เมื่อวานนี้เล่า”

“ก็เพราะกันคะเนการผิดนะสิ วัตสันเอ๋ย ซึ่งกันเกรงว่าจะเป็นของ

ธรรมดาดีกว่าที่ใครผู้รู้จักกันจากการบันทึกของแกจะพึงคิดเสียอีก อันที่จริงกันไม่เชื่อว่ามันจะเป็นไปได้เลยที่เดียวที่ม้าตัวสำคัญที่สุดในอังกฤษจะซ่อนเร้นอยู่ใต้นานถึงเพียงนี้ โดยเฉพาะในที่ที่ค่อนข้างเตียนโล่งอย่างทางตอนเหนือของทุ่งคาร์ตมัวร์นั้นด้วย เมื่อวานนี้นับชั่วโมงแล้วชั่วโมงเล่าเที่ยวแกเอ่ยที่กันหมายจะได้ฟังข่าวการพบม้าตัวนี้และการได้ตัวคนล่อเอามันไป ผู้ซึ่งเป็นคนล่าจอร์น สเตรเกอร์ ด้วย ครั้นรุ่งขึ้นเช้ากลับปรากฏว่า นอกจากการจับกุมตัวพิตชรอย ซิมป์สัน หนูนั่นแล้ว เรื่องยังไม่ได้เป็นอย่างไรขึ้นมาเลย กันจึงรู้สึกว่ถึงเวลาแล้วที่กันจะต้องออกโรง แต่ถึงกระนั้นก็ตาม กันไม่รู้ลึกลงว่าเวลาเมื่อวานนี้เปลือยไปเปล่าๆ หรือ”

“แกประมวลความเห็นขึ้นแล้วหรือ”

“อย่างน้อยที่สุดกันก็จับข้อเท็จจริงที่สำคัญอย่างยิ่งยวดได้แล้ว กันจะเรียงลำดับให้แกฟัง เพราะว่ามีอะไรจะทำให้เรื่องกระจ่างได้ดียิ่งไปกว่าการลำดับข้อเท็จจริงให้อีกคนหนึ่งฟัง ทั้งกันจะหวังความร่วมมือจากแกได้ยากเต็มทีด้วยถ้าไม่แสดงให้แกเห็นฐานที่ตั้งต้นของเราเสียก่อน”

ข้าพเจ้าเอนหลังพิงพนักเบาะที่นั่ง สิบซิการ์ควันโขมง ส่วนโฮล์มส์ชะเง้อกหน้ามาทางข้าพเจ้า ใช้นิ้วชี้ข้างหนึ่งแจงกับฝ่ามืออีกข้างหนึ่งพลางเล่าเรื่องที่ทำให้เราต้องเดินทางครั้งนี้พลาง

“ม้าซิลเวอร์เบลช” เขาเอ่ย “เป็นม้าพันธุ์ไอโซโนมี ได้ทำประวัติการณ์อันงดงามไว้เท่าๆ กับบรรพบุรุษอันมีชื่อของมัน เดียวนี้อายุย่างเข้าขวบปีที่ห้า มันทำรางวัลให้แก่พันเอก รอส เจ้าของผู้มีโชคเรื่อยมาทุกนัดที่เข้าแข่ง ในเวลาที่เกิดเรื่องนี้ ซิลเวอร์เบลชเป็นม้าตัวเก่งสำหรับถ้วยเวสเซกซ์ ต่อรองกันถึงสามเอาหนึ่ง เวลาม้าตัวนี้เข้าแข่งชั้นที่ไรละก็ มันต้องเป็นตัวเต็งหามอยู่เสมอ เพราะมันไม่เคยทำให้นักเลงผิดหวังเลย จนถึงกับในชั่วเวลาไม่เท่าไร เดิมพันที่วางให้กับม้าตัวนี้ก็กลายเป็นเงินก้อนใหญ่ทีเดียว เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าถ้าเจ้าซิลเวอร์เบลชจะถูกกันไม่ให้เข้าแข่งชั้นเสียได้ในวันอังคารหน้า ก็จะมีคนที่ได้ประโยชน์ใหญ่หลวงอยู่หลายคนัก

“ที่คิงส์ปีแลนด์ซึ่งคอกม้าของตาพันเอกตั้งอยู่ตระหนักในความจริงข้อนี้ดี จึงได้มีการเฝ้าระวังระไวม้าตัวเก่งกันอย่างกวัดขันทุกอย่าง คนฝึกม้า คือจอร์น สเตรเกอร์ นั้น เป็นคนขี่ม้าของพันเอก รอสมาก่อน จนนำหนักตัวมากเกินไป

จึงได้เลิกขี่ เขาเป็นคนขี่ม้าให้ตาพันเอกห้าปี และเปลี่ยนมาเป็นคนฝึกม้าได้เจ็ดปีแล้ว เขาแสดงตนเป็นคนรับใช้ที่ซื่อสัตย์และเอาการเอางานอยู่เสมอมา เนื่องจากคอกม้าของตาพันเอกเป็นคอกเล็ก มีม้าอยู่เพียงสี่ตัวเท่านั้น จึงมีเด็กอยู่ในความควบคุมของสตรีเกอร์อยู่เพียงสามคน ผลัดเปลี่ยนเวรกันนั่งเฝ้าในคอกม้าคนหนึ่งทุกคืน ส่วนอีกสองคนที่ออกเวรนอนในห้องใต้หลังคา เด็กสามคนนี้มีนิสัยดีทุกคน ส่วนจอห์น สตรีเกอร์ นั้นเป็นคนมีครอบครัวแล้ว อาศัยอยู่ที่เรือนเล็กห่างจากคอกม้าไปสองร้อยหลา ลูกไม่มี มีแต่คนรับใช้ผู้หญิงคนหนึ่ง ความเป็นอยู่ดูก็สบายดี ภูมิทำเลรอบๆ ที่นั่นเป็นที่เปลี่ยวแต่ห่างออกไปทางทิศเหนือราวครึ่งไมล์ มีเรือนอยู่หมู่หนึ่งซึ่งนายช่างรับเหมาราวบ้านดาวิสตอกสร้างไว้สำหรับเป็นที่พักคนพิการและคนอื่นๆ ที่ออกมาตากอากาศอันบริสุทธิที่ดาร์ตมัวร์ ไปทางทิศตะวันตกประมาณสองไมล์เป็นหมู่บ้านดาวิสตอก ส่วนอีกฟากหนึ่งของห้องทุ่งซึ่งอยู่ห่างออกไปราวสองไมล์เหมือนกันมีคอกม้าอีกคอกหนึ่งตั้งอยู่ เป็นคอกใหญ่ เรียกว่าคอกเคเบิลตัน เป็นของลอร์ดแบควอเตอร์ และอยู่ในความจัดการดูแลของซีลาส บราวน์ นอกจากนี้แล้วห้องทุ่งดาร์ตมัวร์ก็เป็นที่รกร้างทั่วถึงกันทุกทิศทาง จะมีคนอาศัยค้างแรมบ้างก็แต่พวกยิปซีพเนจรไม่กี่คนเท่านั้น นี่คือสถานการณ์ทั่วไปเมื่อคืนวันจันทร์ที่เกิดเรื่องนี้

“ในตอนเย็นวันนั้นเขานำม้าออกไปฝึกซ้อมและให้น้ำตามเคย พอได้เวลาสามทุ่มก็ปิดคอกใส่กุญแจ เด็กหนุ่มสองคนเดินไปกินข้าวในโรงครัวที่บ้านคนฝึก ส่วนคนที่สามชื่อเนด ฮันเตอร์ เป็นยามเฝ้า เวลาสามทุ่มล่วงแล้ว ลักสองสามนาที หญิงรับใช้ชื่ออีดิท แบกชเตอร์ เอาอาหารค่ำซึ่งเป็นแกงกะหรี่เนื้อแกะมาให้เด็กที่คอก หลอนไม่ได้เอาน้ำมาด้วย เพราะในโรงม้ามามีก๊อกน้ำอยู่แล้ว ทั้งมีก๊อกน้ำไม่让孩子ที่อยู่เวรเฝ้าดื่มน้ำอื่นด้วย หญิงรับใช้ถือตะเกียงมาด้วยดวงหนึ่ง เพราะคืนนั้นมีมืดมากและต้องเดินข้ามทุ่งอันเตียนโล่ง

“อีดิท แบกชเตอร์ อยู่ในระยะห่างจากคอกม้าสามสิบหลา ก็มีชายคนหนึ่งโผล่ออกมาจากที่มีดร้องเรียกให้หลอนหยุด เมื่อชายคนนั้นก้าวเข้ามาภายในรัศมีของแสงตะเกียง หลอนเห็นเขามีลักษณะเป็นสุภาพบุรุษมาก เขาสวมหมวกแก๊ปผ้า สวมเสื้อกางเกงมีสนับข้าง และถือไม้ถือหนักๆ มีห่วงติดอยู่ด้วย หลอนสะดุดใจมากที่สุดที่เห็นหน้าของเขาซีดมากและกิริยาอาการก็มีประหลาด

คะเนอายุของเขาเห็นจะเกินสามสิบไม่เท่าไร

“เธอจะกรุณาบอกได้ไหมว่าฉันอยู่ที่ไหน” เขาถามหล่อน ‘ฉันเกือบจะตัดลิ้นใจนอนในทุ่งอยู่แล้ว ก็พอดีแลเห็นแสงตะเกียงของเธอเข้า’

“คุณอยู่ที่ใกล้คอกม้าคิงส์ปีแลนด์อะ” หล่อนตอบ

“โอ! จริงหรือ เคาระห์ดีเหลือเกิน!” เขาร้อง ‘ฉันได้ยินว่ามีเด็กนอนเฝ้าคอกอยู่คนเดียวทุกคืนในไซ้ใหม่ นี่เห็นจะเป็นอาหารค่ำที่เธอกำลังเอาไปให้เขากระมัง นี่แน่ะเธอ ฉันเชื่อว่าเธอคงไม่รังเกียจที่จะได้เงินซื้อเครื่องแต่งตัวใหม่ไม่ใช่หรือ’ เขาพูดพลางดึงกระดาษขาวที่พับไว้แผ่นหนึ่งออกจากกระเป๋าเสื้อ ‘ช่วยส่งเคราะห์เฝ้ากระดาษให้เด็กเฝ้าคอกคืนนี้สักหน่อยเถิด เธอจะได้เสื้อผ้าที่สวยงามที่สุดเท่าที่เงินจะซื้อได้ทีเดียว’

“หญิงรับใช้ตกใจในกิริยาอาการที่เอาจริงเอาจังของเขา จึงวิ่งผ่านเขาไปยังหน้าต่างคอกม้าที่หล่อนเคยยื่นอาหารส่งให้แก่เด็กเสมอ หน้าต่างนั้นเปิดพร้อมอยู่แล้ว เด็กฮันเตอร์นั่งอยู่ที่โต๊ะเล็กข้างใน พอหล่อนเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้เด็กฟัง ชายแปลกหน้าก็ตามไปที่นั่นอีก

“สวัสดิ์” เขาพูดมองไปทางหน้าต่าง ‘ฉันอยากจะพูดอะไรกับเธอสักหน่อย’ หญิงรับใช้สาบานว่าในขณะที่เขาพูดนั้น หล่อนสังเกตเห็นชายกระดาษเล็ก ๆ ปีกหนึ่งโผล่แลบออกจากมือของเขาที่กำลังกำกระดาษนั้นไว้

“ท่านมีธุระอะไรที่นี่ไม่ทราบ” เด็กในคอกม้าถาม

“อ้อ มีซี มันเป็นธุระที่อาจทำให้กระเป๋าคอเธอหนักขึ้นก็ได้” ชายแปลกหน้าตอบ ‘เธอมีม้าที่ลงชื่อเข้าแข่งชิงถ้วยเวสเซกซ์สองตัว คือซิลเวอร์เบลชกับเบยาร์ด ขอให้ฉันรู้ความจริงสักหน่อยเถอะเธอจะได้ไม่เป็นฝ่ายแพ้ ตามน้ำหนักของม้าสองตัวนี้ เบยาร์ดอาจต่อให้ตัวหนึ่งได้ร้อยหลาในระยะยี่สิบห้าเส้น จริงไหมแล้วที่คอกเล่นม้าตัวนี้ไว้จริงหรือ’

“ท่านก็คือพวกโต้ตอบรึย่นั่นเอง” เด็กหนุ่มร้องขึ้น ‘เดี๋ยวจะให้ดูว่าคิงส์ปีแลนด์จะจัดการกับพวกโต้ตยังงัยบ้าง’ เจ้าเด็กลูกพรวดพราดไปแค่เชือกผูกหมา ส่วนสาวใช้ก็ออกวิ่งกลับไปบ้าน เมื่อหล่อนเหลียวกลับมาดูนั้น ยังเห็นชายแปลกหน้ายืนพิงหน้าต่างอยู่ชั่วประเดี๋ยวเดียว พอฮันเตอร์วิ่งออกมาพร้อมกับหมา เขาก็หายไปเสียแล้ว แม้เจ้าเด็กจะวิ่งตามหาไปรอบ ๆ สถานที่ก็ไม่พบร่องรอยของชายคนนั้นเลย”

“ประเดี๋ยวก่อน!” ข้าพเจ้าถาม “เจ้าเด็กใส่กุญแจประตูกอกม้าหรือเปล่า เมื่อวิ่งออกมาพร้อมกับหมา”

“แกง วัตสัน แกงมาก!” สหายข้าพเจ้ากล่าวชม “นี่เป็นข้อสำคัญที่สะดุดใจกันไม่น้อย ถึงกับกันต้องส่งโทรเลขพิเศษมาที่คาร์ตมัวร์เมื่อวานนี้เพื่อถามดูให้แน่ใจ เจ้าเด็กใส่กุญแจประตูก่อนแล้วจึงออกมา ส่วนหน้าตานั้นกันควรกล่าวไว้เสียด้วยว่าไม่ใหญ่จนถึงกับคนจะลอดเข้าออกได้

“ฮันเตอร์รอจนเพื่อนกลับมา จึงได้ไปบอกเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้คนฝึกม้า ฟิง สเตเรเกอร์ตื่นตื่นที่ได้ฟังเรื่องราว แต่ดูไม่สู้จะอินซังชอบกับความสำคัญของเรื่องเท่าใดนัก ถึงกระนั้นมันก็ทำให้เขาไม่สบายใจ เพราะเมื่อตอนตีหนึ่งคืนนั้นมีลิสซิสเตเรเกอร์ตื่นขึ้น เห็นเขากำลังแต่งตัวอยู่ เขาตอบคำถามของหล่อนว่า เขาอนไม่หลับเพราะเป็นหวัด จึงตั้งใจจะเดินไปยังโรงม้าเพื่อจะดูว่าทุกสิ่งทุกอย่างเรียบร้อยดีละหรือ หล่อนขอร้องว่าอย่าไปเลย เพราะหล่อนได้ยินฝนปรอยกระหน่ำหน้าต่าอยู่ แต่เขาไม่ฟังเสียง คงสวมเสื้อคลุมกันฝนออกจากบ้านไป

“มิลลิสซิสเตเรเกอร์ตื่นขึ้นเมื่อเจ็ดนาฬิกาในตอนเช้าก็ยังไม่เห็นสามีของหล่อนกลับ จึงรีบแต่งตัวเรียกหญิงรับใช้ให้เดินไปด้วยกันกับหล่อนยังโรงม้า เมื่อไปถึงประตูโรงม้านั้นเปิดอยู่ ช่างในมีเจ้าเด็กฮันเตอร์นั่งหมดสติจมอยู่กับเก้าอี้ ส่วนม้าหายไป และไม่ปรากฏร่องรอยของคนฝึกม้าเลย

“เด็กหนุ่มสองคนที่นอนในห้องเหนือคอกม้าถูกปลุกให้ตื่นขึ้นโดยเร็ว เจ้าสองคนนี้ได้ยินซุ่มเสียงอะไรเลยในตอนกลางคืน เพราะเป็นคนนอนซี้เข้าทั้งคู่ ส่วนฮันเตอร์นั้นปรากฏว่าถูกวางยาเบื่อเมาบางอย่าง ไม่สามารถแก้ไขให้ฟื้นคืนสติได้ เขาจึงปล่อยให้หล่อนสลบไสลไปตามเพลง ฝ่ายเจ้าเด็กหนุ่มสองคนกับหญิงทั้งสองก็ช่วยกันค้นหาทั้งม้าทั้งคนเป็นจำละหวั่น เขายังหวังกันว่าสเตเรเกอร์คงเอาม้าไปฝึกออกกำลังแต่เช้ามืดด้วยเหตุผลบางอย่าง แต่ครั้นเขาพากันขึ้นไปบนโคกใกล้บ้าน ซึ่งอาจมองเห็นบริเวณใกล้เคียงในห้องฟุ้งได้ตลอด ก็มีได้เห็นม้าตัวเก่งเลย คงสังเกตเห็นอะไรอย่างหนึ่งบอกให้รู้ว่ามิ่เรื่องร้ายเกิดขึ้นเสียแล้ว

“ห่างจากคอกม้าไปประมาณสิบเส้น เสื้อคลุมของจอห์น สเตเรเกอร์กำลังปลิวสะบัดอยู่ไหว ๆ บนพุ่มเฟิร์ช ถัดจากนั้นไปเป็นหล่มรูปคล้ายชามในห้องฟุ้ง และที่กันหล่มนี้เขาพบศพคนฝึกม้าผู้เคราะห์ร้ายนอนตายอยู่

ที่หัวปรากฏว่าถูกตีด้วยอาวุธหนักอย่างใดอย่างหนึ่ง กับที่ต้นขามีบาดแผลเป็นทางยาว แสดงว่าถูกกรีดด้วยของมีคม เท่าที่ปรากฏ เห็นได้ว่าสเตรเกอร์คงต่อสู้ป้องกันตนเองอย่างแข็งขัน เพราะมือขวาของเขากำมีดเล็กๆ เล่มหนึ่งเปรอะเลือดชุ่มจนถึงด้าม ส่วนมือซ้ายกำผ้าพันคอแพรสีแดงสลัดดำ ซึ่งสาวใช้จำได้ว่าเป็นผ้าพันคอของชายแปลกหน้าผู้เข้าไปที่คอกม้าในคืนก่อนหน้านั้นเอง

“ฮันเตอร์เมื่อฟื้นคืนสติแล้วก็ยื่นเรื่องเจ้าของผ้าพันคอตรงกัน ทั้งแน่ใจว่าชายแปลกหน้าได้เอาเมื่อใส่แกงกะหรี่เนื้อแกะของตนในขณะยืนที่หน้าต่างนั้นด้วย จึงทำให้คอกม้าปราศจากยามเฝ้า

“ส่วนในข้อเกี่ยวกับการที่ม้าหายไปนั้น มีร่องรอยในโคลนที่กั้นหลุมอย่างอุดมทีเดียว พิสูจน์ได้ว่ามันอยู่ที่นั่นด้วยในเวลาที่เกิดการต่อสู้ แต่นับจากตอนเช้าวันนั้นเป็นต้นม้ามันหายไปไหนก็ไม่รู้ ทั้งที่มีรางวัลใหญ่ตั้งขึ้นไว้และพวกยิปซีทั้งหลายในทุ่งดาร์ตมัวร์ได้พยายามค้นหากัน จนบัดนี้ก็ยังไม่ได้ข่าวอย่างไร ส่วนเศษอาหารที่เด็กฮันเตอร์กินเหลือนั้น เขาเอาไปแยกธาตุปรากฏว่ามีฝิ่นผงอยู่เป็นจำนวนมาก แต่อาหารอย่างเดียวกันนี้ในคืนวันนั้นคนที่บ้านเขากินกันไม่เห็นเป็นไร

“เหล่านี้เป็นข้อเท็จจริงใหญ่ๆ ของคดีเรื่องนี้ เท่าที่ข้าและข้อสันนิษฐานออกหมดแล้วและเล่าอย่างเกลี้ยงเกลาที่สุดที่จะทำได้ ที่นี้กันจะเล่าถึงการกระทำของตำรวจในเรื่องนี้ต่อไป

“สารวัตรเกรกอรีผู้ดำเนินการกับคดีเรื่องนี้เป็นนายตำรวจที่สามารถที่สุดคนหนึ่ง ถ้าเขามีมันสมองที่มีความคิดคำนึงดีอีกสักหน่อยเท่านั้น ก็เห็นจะไปไกลในอาชีพของเขาทีเดียว พอไปถึงเขาก็สั่งจับชายแปลกหน้าที่ย่อมจะต้องถูกสงสัยเป็นธรรมดา ชายคนนี้หาตัวได้ไม่ยาก เพราะในละแวกนั้นเขารู้จักกันดีอยู่แล้ว ปรากฏว่าชื่อพิตซรอย ซิมป์สัน เป็นคนมีสกุลสูงและมีการศึกษาดี ทากินเกี่ยวกับสนามม้าร่ำรวยอยู่ เดียวนี้เป็นผู้รับกินรับใช้อยู่ตามกรีทาสโมสรรแห่งลอนดอน จากการตรวจสอบจดหมายเหตุของเขาได้ความว่า เขารับพนันม้าตัวถึงถึงห้าพันปอนด์

“เมื่อถูกจับนั้น เขารับว่าได้ไปยังทุ่งดาร์ตมัวร์เพื่อจะสืบข่าวม้าของคอกคิงส์-ปีแลนด์กับชาวม้าเดสโบโรห์ที่ตัวเก็งที่สอง ซึ่งอยู่ในความจัดการดูแลของซีลาสบราวน์ ที่คอกเคเปิลตัน เขาไม่ปฏิเสธในการกระทำของเขาในคืนวันก่อนที่

เอ่ยถึงเลย แต่ระบุว่าเขาหาได้มีความประสงค์ร้ายอย่างใดแอบแฝงอยู่ไม่ เขาเพียงแต่ต้องการจะสืบข่าวอย่างใกล้ชิดเท่านั้น ครั้นถูกคาดคั้นเรื่องผ้าพันคอหนักเข้า เขาถึงกับหน้าซีดมากและไม่สามารถจะอธิบายได้เลยว่ามันตกไปอยู่ในมือของผู้ตายได้อย่างไร ส่วนเครื่องแต่งตัวที่เป็ยกชิ้นของเขาก็แสดงว่าเขาออกไปกลางพายุในคืนก่อน กับไม้ถือซึ่งเป็นไม้เลี่ยมหยอดตะกั่วก็อาจใช้เป็นอาวุธตีหัวผู้ตายให้บังเกิดบาดแผลตามที่ปรากฏนั้นได้โดยการตีซ้ำหลายๆ ที

“แต่อย่างไรก็ตาม ที่ตัวของซิมป์สันไม่ปรากฏว่ามีบาดแผลอะไรเลย ทั้งที่มีดของสเตรเกอร์แสดงอยู่ว่าคนที่ทำร้ายเขา อย่างน้อยที่สุดก็ต้องมีคนหนึ่งมีบาดแผลด้วยมีดเล่มนั้น ตอนนั้นแกได้ฟังข้อเท็จจริงต่างๆหมดแล้วละ วัตสัน ถ้าแกจะกรุณาทำให้กั้นพบความสว่างอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว กั้นจะรู้สึกว่าเป็นหนี้บุญคุณแกอย่างที่สุด”

ข้าพเจ้าฟังข้อความที่โฮล์มส์ลำดับไว้ตรงหน้าข้าพเจ้าอย่างแจ่มแจ้งด้วยความสนใจเป็นที่สุด แม้ว่าข้อเท็จจริงส่วนมากนั้นคุ้นกับข้าพเจ้าดีอยู่แล้ว ข้าพเจ้าก็ยังหาพบลำดับความสำคัญหรือความเกี่ยวข้องของข้อเท็จจริงแต่ละข้ออย่างเพียงพอไม่

“มันจะเป็นไปไม่ได้หรอกหรือว่า” ข้าพเจ้าออกความเห็น “บางทีแผลที่ตัวสเตรเกอร์อาจเกิดจากมีดของตนเองขณะที่ตื่นนอนเมื่อสมองได้รับความกระทบกระเทือนนั้นแล้วก็ได้”

“มันยิ่งกว่าเป็นไปได้อีก มันน่าจะเป็นดั่งนั้นทีเดียวละ” โฮล์มส์กล่าว “ในกรณีนั้นจะเห็นได้ว่าข้อที่ให้ประโยชน์แก่ผู้ต้องหาอย่างสำคัญทั้งหมดไป”

“ถึงกระนั้น” ข้าพเจ้าพูด “แม้เดี๋ยวนี้กันก็ยังไม่เข้าใจว่าตำรวจจะลงความเห็นอย่างไรได้บ้าง”

“กันเกรงว่าความเห็นอะไรก็ตามที่เราแสดงออกไปเห็นจะขัดกับความเห็นของตำรวจมากมายนัก” สหายข้าพเจ้าตอบ “ตำรวจนี่ก็เอาเท่าที่กันเข้าใจ ว่าพิศขรอย ซิมป์สัน เมื่อได้วางยาเด็กหนุ่มและมีกัญแจอะไหล่อยู่มือแล้ว ก็เปิดประตูออกมาพาม้าออกไป ด้วยความมุ่งหมายเท่าที่ปรากฏว่าจะลักพาม้าไปสายบังเหียนของม้าตัวนี้หายไปด้วย เพราะฉะนั้นซิมป์สันคงจะต้องใส่สายบังเหียนม้าแน่ละ หลังจากที่เปิดประตูออกทิ้งไว้แล้ว เขาก็นำมาจะข้ามทุ่งไปแต่บังเอิญคนฝึกม้าไปทัน การต่อสู้ก็เกิดขึ้น ซิมป์สันจึงใช้ไม้ตีหัวคนฝึกม้า

โดยไม่ได้รับบาดเจ็บจากมิดที่สเตอร์เกอร์ใช้ป้องกันตนเลย ครั้นแล้วเจ้าชโมยก็พามาเอาไปซ่อนไว้ในที่ลับแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือมิฉะนั้นอาจเป็นว่าในระหว่างการต่อสู้ มันเกิดตื่นหลุดไปและเดี๋ยวนี้คงเพ่นพ่านอยู่ในทุ่งนั่นก็ได้ นี่เป็นรูปคดีเท่าที่ปรากฏแก่ตำรวจ และถึงว่ามันไม่น่าจะเป็นไปได้ก็ตาม ข้ออธิบายอย่างอื่นใดก็ไม่น่าจะเป็นไปได้ยิ่งกว่านี้อีก แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อมันไปถึงที่เกิดเหตุแล้ว มันก็จะลองทดลองสอบเรื่องนี้ดูโดยเร็ว และจนกว่าจะถึงเวลานั้นมันคงมองไม่เห็นเลยจริงๆว่าเราจะไปให้ได้ว่าไกลกว่าที่เป็นอยู่เดี๋ยวนี้อย่างไร”

ตกเย็นเราจึงได้ไปถึงตาวีสตอกอันเป็นตำบลเล็กๆ อยู่นอกกลางของทุ่งดาร์ตมัวร์อันกว้าง มีสภาพบุรุษสองคนรอรับเราอยู่ที่สถานี คนหนึ่งรูปร่างสูงพอประมาณ มีผมปกปุยเหมือนขนสิงห์กับมีเครา นัยน์ตาสีฟ้าส่อแววมลัดและกระตือรือร้น อีกคนหนึ่งเป็นคนร่างเล็กทะมัดทะแมง แต่งตัวสะอาดสะอ้านเรียบร้อย สวมเสื้อพริอกและสนับแข้ง มีเคราข้างแก้มขริบเรียบกับสวมแว่น คนนี้คือพันเอก รอส นักกีฬาที่มีชื่อเสียง ส่วนอีกคนหนึ่งคือสารวัตรเกอร์ผู้กำลังทำชื่อเสียงในบริการสืบสวนของอังกฤษอย่างรวดเร็วทีเดียว

“ผมดีใจจริงๆที่คุณมา มิสเตอร์โฮล์มส์” พันเอกพูด “ท่านสารวัตรนี้ได้ทำทุกสิ่งทุกอย่างเท่าที่จะเสนอแนะได้อยู่แล้ว แต่ผมอยากจะจับให้มันคันให้ตายทีเดียวในการแก้แค้นแทนสเตอร์เกอร์ผู้นำสารและค้นหาฆ่าของผมให้ได้”

“มีอะไรคืบหน้าใหม่บ้างเล่าครับ” โฮล์มส์ถาม

“ผมเสียใจที่ต้องพูดว่าเรายังคืบหน้าได้น้อยเต็มที่” สารวัตรตอบ “เรามีรถคันหนึ่งอยู่ข้างนอก คุณคงอยากจะไปดูสถานที่เสียก่อนหมดแสงตะวันเป็นแน่ ถ้าเช่นนั้นเราก็จะได้นั่งคุยกันไปในรถด้วย”

ชั่วหนึ่งนาทีต่อมาเราทั้งหมดก็นั่งรถม้าใหญ่ที่สบายคันหนึ่งซึ่งพาเราไปตลอดตัวเมืองเวอนเซอร์เก้ สารวัตรเกอร์มีข้อมูลอยู่เต็มเพียบ เขาเล่าเรื่องราวเสียเป็นคั่งเป็นแควที่เดียว ส่วนโฮล์มส์นั้นได้แต่ขัดจ้งหวะด้วยคำถามหรือคำอุทานบ้างเป็นครั้งคราว พันเอก รอสนั่งเอนหลังพิงพนักเอามือกอดอก หมวกเพลิงถึงนัยน์ตา ส่วนข้าพเจ้าคงนั่งฟังคำสนทนาของนักสืบทั้งสองด้วยความเอาใจใส่ในระหว่างที่เกอร์เกอร์แสดงความเห็น ซึ่งส่วนมากตรงกับโฮล์มส์คาดคะเนมาแล้วในรถไฟนั่นเอง

“เราวางบ่วงไว้รอบพิศขรอย ชิมป์สัน อย่างกระชั้นชิดแล้วละครับ” เขาว่า “ผมเชื่อใจตัวเองว่าเขาเป็นคนของเราแน่ทีเดียว แต่ในเวลาเดียวกันผมก็ตระหนักดีว่าพยานหลักฐานเป็นแต่เพียงหลักฐานแวดล้อมกรณีแท้ๆ หากมีอะไรใหม่ๆ ปรากฏขึ้น หลักฐานแวดล้อมนี้อาจล้มเหลวไปได้”

“เรื่องมีดของสเตอร์เกอร์เล่าครับ ว่าอย่างไรกันบ้าง”

“เรามีมติเห็นพ้องกันแล้วว่าสเตอร์เกอร์ทำมีดบาดตัวเองในตอนที่ย่ำแย่”

“อ้อ หมอวัตสันเพื่อนของผมก็เห็นอย่างนั้นเมื่อมาตามทาง ถ้าเป็นเช่นนั้น ก็ยิ่งทำให้ชิมป์สันเข้าตาร้ายหนักขึ้น”

“แน่ละครับ เขาไม่มีมีดหรือบาดแผลใดๆที่ตัวเลย หลักฐานที่ปรักปรำเขา จึงแข็งแรงมากอย่างไม่มีปัญหา เขาเป็นผู้ที่ได้ประโยชน์จากการที่ม้าตัวเก่งหายไปนี้มาก เขาต้องสงสัยว่าได้วางยาเมื่อเด็กที่คอกม้า เขาออกไปกลางพายุโดยไม่มีปัญหา เขามีไม้ถือหนักๆ เป็นอาวุธ และมีหน้าซำผ้าพันคอของเขาก็อยู่ในมือของผู้ตายด้วย ผมมั่นใจจริงๆ ว่าเหล่านี้เป็นหลักฐานเพียงพอที่จะส่งเขาไปศาลแล้วละครับ”

โฮลมส์สั่นศีรษะ “นายที่ฉลาดคงหักล้างหลักฐานเหล่านี้ได้หมด” เขาพูด “ทำไมเขาจะต้องเอาม้าออกจากคอกด้วยเล่า ถ้าเขาเจตนาจะทำร้ายมัน เหตุใดเขาจึงไม่ทำเสียที่นั่น ลูกกุญแจอะไหล่มีอยู่ที่เขาหรือเปล่า ร้านยาที่ไหน ชายฝั่งฝั่งให้เขา ข้อสำคัญที่สุดก็คือเขาเป็นคนแปลกหน้าในถิ่นนั้น จะเอาม้าและม้าอย่างนี้ด้วยไปซ่อนไว้ได้ที่ไหน เขาอธิบายถึงกระดาษที่เขาใครจะให้สาวใช้ เอาไปให้แก่เด็กว่าอย่างไรครับ”

“เขาวางมันเป็นธนูบัตริบไลบปอนด์ เราได้พบอยู่ในกระเป๋าคอเขาไปหนึ่ง ส่วนข้อหักล้างอื่นๆที่คุณพูดก็ไม่เชื่อว่าจะแก้ให้ตกไปไม่ได้ เขาไม่ใช่คนแปลกหน้าในถิ่นนั้นทีเดียวหรอกครับ เขาเคยมาพักที่ร้านที่ดาวิสตอกสองครั้งแล้ว ส่วนฝั่งนั้น ชะรอยจะเอามาจากลอนดอน ลูกกุญแจเล่า เมื่อใช้การได้สมหมายแล้ว เขาก็คงเหวี่ยงทิ้งไป ม้าก็เหมือนกัน อาจจะถูกขังไว้ที่หลุมหรือบ่อเก่าๆ แห่งใดแห่งหนึ่งในทุ่งก็ได้”

“เขาพูดถึงผ้าพันคอว่าอะไร”

“เขารับว่าเป็นของเขา และบอกว่าเขาทำมันหายไปแล้ว แต่มีหลักฐานใหม่เรื่องหนึ่งที่น่าจะเกี่ยวข้องกับการนำม้าออกจากคอกไปได้”

โฮล์มส์หูฟังคอยฟัง

“เราได้พบร่องรอยแสดงว่าในคืนวันจันทร์มีพวกยิปซีกลุ่มหนึ่งทาง
กระโหลกอยู่ในระยะหนึ่งไมล์จากสถานที่ที่เกิดการฆาตกรรม ครั้นวันอังคารพวกนี้
ก็ไปกันหมด ที่นี้ล้มมติว่ามีความเข้าใจกันอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่ในระหว่างซิมป์สัน
กับพวกยิปซีเหล่านี้ เขาจะมีเอามาไปให้เจ้ายิปซีพวกนี้ละหรือ และเดี๋ยวนี้
มามีอยู่กับเจ้าพวกนี้หรือครับ”

“ก็อาจเป็นไปได้ทีเดียว”

“เรากำลังค้นหาเจ้ายิปซีเหล่านี้กันอยู่ตามทุ่ง นอกจากนี้ผมยังได้ตรวจดู
คอกม้าทุกคอกกับโรงเรือนในตาวิสตอกทุกแห่งตลอดไปในรัศมีสิบไมล์อีกด้วย”

“อ้อ ผมเข้าใจว่ามีคอกฝึกม้าอยู่ใกล้ๆ นี้คอกคอกหนึ่งใช่ไหม”

“ครับ ถูกแล้ว นั่นเป็นประเด็นอันหนึ่งที่เราจะทิ้งเสียไม่ได้ โดยที่ม้า
เดสโบโรห์ของเขาเป็นตัวเก็งที่สอง เขาย่อมจะได้ประโยชน์จากการที่ม้าตัวเก็ง
หายไปทีเดียว ชาวว่าซีลาส บราวน์ คนฝึกม้าเดสโบโรห์วางเดิมพันในเที่ยวนี้ไว้
ไม่น้อย แล้วเขาก็ไม่ค่อยจะถูกกันกับสเตอร์เกอร์ด้วย อย่างไรก็ตาม เราได้ตรวจ
บรรดาคอกม้าดูหมดแล้ว ไม่มีอะไรแสดงว่าเขาเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้เลย”

“แล้วก็ไม่มีอะไรที่จะเกี่ยวโยงซิมป์สันคนนี้กับผลประโยชน์ของคอก
เคเปิลตันบ้างหรือ”

“ไม่มีเลย”

โฮล์มส์นั่งเอนหลังฟังพนักงานที่หนึ่ง และการสนทนาก็ยุติลง ต่อมาอีกสอง
สามนาทีคนขับก็จอดรถที่หน้าตึกอ็อกซ์ฟอร์ดสแควร์หลังเล็ก ๆ มีชายคายยื่นอยู่ริมถนน
ถัดไปจากลานบ้านไม้ไกลนักรมีโรงแถวยาวมุงกระเบื้องสีเทาอยู่แถวหนึ่ง พื้นนั้นไป
เป็นทุ่งแผ่ไปรอบทิศจนสุดสายตา จะมีคั่นก็แต่ที่ซุ้มม้ากับบ้านเรือนกลุ่มหนึ่ง
ทางทิศตะวันตก หมายถึงได้ว่าเป็นคอกม้าเคเปิลตันเท่านั้น เราพากันโดดลง
จากรถด้วยกันหมด เว้นแต่โฮล์มส์ยังคงนั่งฟังพนักงาน สายตาจับที่ท้องฟ้าเบื้องหน้า
ซิมป์สันอยู่ในห้วงคิดของเขาทั้งหมด ต่อข้าพเจ้าแตะแขนเขาจึงได้สะดุ้งตื่นจากภวังค์
รีบก้าวลงจากรถ

“ขอประทานโทษเถอะครับ” เขาหันไปพูดกับพนักงาน รอส ซึ่งมองดูเขา
อย่างประหลาดใจ “ผมกำลังฝันกลางวันเพลินทีเดียว” นัยน์ตาของเขามีแวว
แจ่มจรัส และท่าทางก็ดูตื่นเต้นกระฉับกระเฉง ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าผู้คุ้นกับกิริยา

อาการของเขาตีเกิดความมั่นใจว่าเขาคงคลำเงื่อนงำเรื่องนี้ได้แล้ว แม้ข้าพเจ้าจะนึกไม่ถึงเลยก็ตามว่าเงื่อนงำที่เขาค้นพบนั้นอยู่ตรงไหน

“ชะรอยคุณคงอยากจะไปยังที่เกิดเหตุเสียเดี๋ยวนี้กระมัง มิสเตอร์โฮล์มส์”
สารวัตรเกอร์ฟูด

“ผมคิดว่าผมควรอยู่ที่นี้สักพักประเดี๋ยว ถ้าได้ดูรายละเอียดสักข้อหนึ่งหรือสองข้อก่อนก็จะดี ผมเข้าใจว่าเขาเอาศพของสเตอร์เกอร์มาที่นี่ใช่ไหม”

“ครับ เขานอนอยู่ข้างบน พรุ้งนี้จะมีการชันสูตรศพตามระเบียบ”

“เขาอยู่กับท่านมาหลายปีแล้วหรือครับ ท่านพันเอก”

“ครับ ผมรู้สึกว่าเขาเป็นคนรับใช้ที่ดีมากคนหนึ่งเสมอ”

“อ้อ ท่านสารวัตรครับ ผมนึกว่าคุณคงทำบันทึกรายการสิ่งของที่อยู่ในกระเป๋าทิ้งของเขาเมื่อเวลาตายแล้วกระมังครับ”

“ผมเก็บของเหล่านี้ไว้ในห้องนั่งเล่นนั่นแหละครับ ถ้าคุณปรารถนาจะดูก็เชิญ”

“ยินดีทีเดียวครับ”

เราทั้งหมดพากันเข้าไปในห้องข้างหน้าและนั่งลงรอบโต๊ะตัวกลาง ในขณะที่สารวัตรจัดแจงไขทิปตินบุกรูปลัจตุรัสหยิบเอาของออกมากองไว้ตรงหน้าเรามีกล่องไม้ขีดไฟซูปเทียนไขหนึ่งกล่อง เทียนไขที่จุดแล้วยาวสักสองนิ้วฟุต กล่องยาสูบรากไม้เบรียร์หนึ่งกล่อง ฤงยาเส้นทำด้วยหนังแม่น้ำหนึ่งถุงกับยาเส้นคาเวนดิชชนิดยาวครึ่งออนซ์ นาฬิกาพกเรือนเงินหนึ่งเรือนพร้อมด้วยสายทอง เหรียญปอนด์ห้าเหรียญ กล่องดินสอทำด้วยอะลูมิเนียมหนึ่งกล่อง กระดาษสองสามแผ่น กับมีดตำงาเล่มหนึ่ง ใบมีดนั้นแข็งมาก งอไม่ได้ ประทับตราบริษัทไวส์แห่งลอนดอน

“มีดเล่มนี้แปลกมาก” โฮล์มส์พูดในขณะที่หยิบมีดขึ้นตรวจสอบดูอย่างพิถีพิถัน “จากที่ผมได้เห็นรอยเลือดปรากฏอยู่ที่นี่ ผมเข้าใจว่ามีดเล่มนี้คงเป็นเล่มเดียวกับที่ผู้ตายถืออยู่ในมือเป็นแน่ วัตสัน มีดนี้อยู่ในแนวความรู้ของแกทีเดียว”

“มันเป็นชนิดที่เรียกกันว่ามีดชำแหละนั่นแหละ” ข้าพเจ้าพูด

“กันก็คิดอย่างนั้น ใบมีดนี้เขาประดิษฐ์ขึ้นสำหรับทำงานที่ละเอียดมากทีเดียว มันก็แปลกอยู่นะสำหรับคนที่พกมีดชนิดนี้ออกไปในเวลาทำงานอย่างหยาบๆ เช่นนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมันพับใส่กระเป๋าก็ไม่ได้เสียด้วย”

“เขารักขบปลายมีดไว้โดยเสียบกับไม้ก๊อกแผ่นหนึ่ง ซึ่งเราเก็บได้ใกล้ตัวเขา” สารวัตรบอก “ภริยาของเขาบอกว่ามีดเล่มนี้วางอยู่บนโต๊ะเครื่องแป้งหลายวันแล้ว และว่าเมื่อตอนออกจากห้องเขาได้หยิบเอาไปด้วย มันเป็นอาวุธที่น่าสงสารเต็มที แต่ชะรอยจะดีที่สุดเท่าที่เขาจะหยิบฉวยได้ในเวลาเช่นนั้นกระมัง”

“ก็อาจเป็นได้ แล้วกระดาดเหล่านี้เล่า”

“เป็นใบเสร็จของคนขายหญ้าแห้งสามใบ อีกแผ่นหนึ่งเป็นจดหมายคำสั่งของพันเอก รอส อีกแผ่นหนึ่งนี้เป็นรายการส่งของของช่างทำหมวกผู้หญิง เป็นเงินสามสิบเจ็ดปอนด์สิบห้า ถึงวิลเลียม ดาร์บีเชอร์ มิสซิสสเตอร์เกอร์ บอกว่าดาร์บีเชอร์เป็นเพื่อนสามีของเธอ บางทีจดหมายที่ถึงเขาก็จำหน้าของมายังที่นี้เป็นครั้งคราว”

“มาตามดาร์บีเชอร์คนนี้ติดจะชอบใช้ของแพงอยู่สักหน่อย” โฮล์มส์เอ่ยขึ้นในระหว่างที่ทอดสายตาลงอ่านรายการ “ยี่สิบสองกิโลสำหรับเครื่องแต่งตัวชุดเดียวอยู่ข้างจะหนักมากพอดู แต่อย่างไรก็ตาม กระดาดเหล่านี้ไม่มีท่าจะบอกให้เรารู้อะไรอีกแล้วละ เราจะไปยังสถานที่ที่เกิดเหตุกันก็ดี”

เมื่อเราออกจากห้องนั่งเล่นนั้น ผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งกำลังยืนรอเราอยู่ตรงทางเดินได้สืบท่าเข้ามาหา แล้วเอามือจับชายแขนเสื้อของสารวัตรไว้ หน้าของหล่อนซีดเขียวและผ่ายผอม ดูกระวนกระวาย เคลื่อนไปด้วยรอยแห่งความเศร้าโศกในเหตุร้ายที่เกิดขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ยิ่งนัก

“ท่านได้ตัวหรือยังคะ ท่านพบหรือยังคะ” หล่อนละล้าละลัก

“ยังเลย มิสซิสสเตอร์เกอร์ แต่มีสเตอร์โฮล์มส์นี่มาจากลอนดอนเพื่อช่วยเราแล้ว เราจะพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างเท่าที่จะทำได้”

“อ้อ ผมเคยพบคุณในพลิ้มที่อุทยานสโมสรมแห่งหนึ่งเมื่อไม่นานมานี้เองแหละครับ มิสซิสสเตอร์เกอร์” โฮล์มส์พูด

“มิได้คะ คุณเห็นจะจำผิดเป็นแน่”

“แล้วกัน เอ ผมสาบานได้ นะครับ วันนั้นคุณสวมชุดแพรสีนกกพิราบ มีแถบขนนกกระจอกเทศใส่ใหม่ล่ะครับ”

“ดิฉันไม่เคยมีเครื่องแต่งตัวอย่างนั้นเลยคะ” หญิงสาวตอบ

“อ้อ ถ้าอย่างนั้นก็เห็นจะผิดตัวเสียแล้วครับ” โฮล์มส์พูดพร้อมกับ

กล่าวคำขอโทษ แล้วเดินตามสารวัตรออกไป เราเดินข้ามทุ่งไปได้สักหน่อยก็ไปถึงหล่มที่เขาพบศพผู้ตาย ที่ริมหล่มเป็นพุ่มเฟิร์ชที่ปรากฏว่าเสื้อของสเตรเกอร์ค้างอยู่นั่นเอง

“ผมเข้าใจว่า คิโนั้นเห็นจะไม่มีลม” โฮล์มส์พูด

“ไม่มี แต่ฝนตกหนัก”

“เมื่อเช่นนั้นเสื้อคลุมก็ไม่ได้ถูกพัดปลิวไปปะพุ่มเฟิร์ช แต่หาว่าถูกเอวางไว้ตรงนั้น”

“ถูกแล้ว มันถูกเอวางคลุมไว้บนพุ่มทีเดียว”

“คุณทำให้ผมสนใจมาก ผมสังเกตว่าพื้นดินมีรอยเหยียบย่ำมากทีเดียว รอยเท้ามากมายยากันเประอะไปหมดตั้งแต่คืนวันจันทร์โดยไม่ต้องสงสัย”

“เราได้เอาเสื้อมาวางไว้ข้างๆ ทางนี้ผืนหนึ่ง และเราขึ้นไปยืนบนเสื้อนั้นทุกคน”

“วิเศษ”

“ในถุงนี้ผมมีรองเท้าที่สเตรเกอร์สวมข้างหนึ่ง กับรองเท้าของพิตซรอย ซิมป์สัน ข้างหนึ่ง แล้วก็ถือกม้าเจ้าซิลเวอร์เบลสที่เขาทิ้งแล้วข้างหนึ่งด้วย”

“อา ท่านสารวัตรที่รักของผม คุณเก่งขึ้นมาก!”

โฮล์มส์รับเอาถุงแล้วลงไปในหล่ม เลื่อนเสื้อออกไปทางตอนกลางแล้วก็นอนฟังพาบลงเอามือเท้าค้างพิจารณาดูรอยโคลนที่เป็นเทือกอยู่ตรงหน้าเขาอย่างพิถีพิถระห์

ในทันใดนั้นเขาพูดขึ้น “ฮัลโหล! นี่อะไร”

สิ่งนั้นคือก้านไม้ขีดไฟชุบเทียนไขซึ่งใหม่ไปครึ่งหนึ่งแล้ว เประอะโคลนเสียนจนดูแต่แรกเป็นเศษไม้เล็ก ๆ ขึ้นหนึ่งเท่านั้น

“ผมคิดไม่ถึงเลยว่าทำไมผมจึงมองเลยไปเสียได้” สารวัตรพูดสีหน้าไม่ค่อยดี

“มันเห็นไม่ได้เพราะหมกโคลนอยู่นะลิ แต่ผมเห็นมันก็เพราะผมหามันนี่นะ”

“อะไรกัน! คุณหวังว่าจะพบมันหรือ”

“ผมนึกว่าอย่างนั้นแหละ” เขาพูดแล้วหยิบรองเท้าในถุงขึ้นมาเทียบกับรอยที่ปรากฏอยู่บนพื้นดินทุกรอย แล้วเขาเลื่อนขึ้นมายังปากหล่ม เทียวคลานไปตาม

พงหญ้าและพุ่มไม้

“ผมเกรงว่าจะไม่มีรอยต่อไปอีกแล้ว” สารวัตรพูด “ผมได้ตรวจดูอย่างรอบคอบตลอดระยะเวลาที่ยาวนานทั่วทุกทิศแล้วละครับ”

“จั้นหรือ!” โฮล์มส์พูดพลางลุกขึ้น “ถ้าอย่างนั้นผมก็ไม่ควรจะขอตรวจดูอีก แต่ผมอยากจะเดินข้ามทุ่งไปทางโน้นสักหน่อยก่อนจะค่าเพื่อพຽ່ນนี้ผมจะได้รู้จักทางของผม ส่วนเกือกม้าที่ผมคิดว่าจะพกติดกระเป๋ไปด้วยเป็นเครื่องหมายโชคลาภ”

พันเอก รอสซึ่งออกเมื่อๆวิธีทำงานอย่างเงียบๆและมีระเบียบของสหายข้าพเจ้าอยู่ควักกานาฬิกาพกขึ้นดู “ผมหวังว่าท่านสารวัตรคงกลับไปกับผม” เขาพูด “มีปัญหายุ่งหลายข้อที่ผมอยากจะขอคำแนะนำจากคุณสักหน่อย โดยเฉพาะในประการที่ว่าเราควรจะถอนชื่อม้าออกจากการแข่งชิงถ้วยหรือไม่”

“ไม่ต้องถอนหรอกครับ” โฮล์มส์ร้องขึ้นด้วยน้ำเสียงเด็ดขาด “ผมอยากให้คงไว้”

พันเอกค้อมศีรษะคำนับ “ผมดีใจมากที่ได้ฟังความเห็นของคุณ คุณเสร็จจากการเดินแล้วไปพบกับเราที่บ้านเจ้าสเตรเกอร์นะ เราจะได้นั่งรถไปที่ตาวีสตอกด้วยกัน”

เขาหันกลับไปกับสารวัตร ส่วนโฮล์มส์กับข้าพเจ้าออกเดินตัดทุ่งไปดวงตะวันเริ่มจมลงเบื้องหลังคอกม้าเคเปิดตันแล้ว ทุ่งอันยาวเหยียดเบื้องหน้าเราดาดไปด้วยแสงทองซึ่งกำลังเปลี่ยนสีแก่ลงเป็นสีน้ำตาลเมื่อใกล้จะชิงพลบเข้าทุกที แต่ความงามของทัศนียภาพแห่งท้องทุ่งนี้ล้วนเป็นสิ่งที่สูญเปล่าแก่สหายข้าพเจ้าทั้งสิ้น เหตุด้วยเขากำลังจมอยู่ในห้วงแห่งความคิดอย่างลึกซึ้งที่สุด

“เรื่องเป็นอย่างนี้ วัตสัน” เขาพูดขึ้นในที่สุด “เราอาจตั้งปัญหาที่ว่าใครฆ่าจอห์น สเตรเกอร์ ไว้พลางก่อนก็ได้ มาฟังเสียงกันในข้อที่ว่าม้าไปอยู่ที่ไหนเสียก่อน สมมติว่ามันหลุดไปได้ในระหว่างที่เกิดเหตุร้ายหรือภายหลังก็ดี มันจะไปที่ไหนได้เล่า วิสัยม้าตามปกติเป็นสัตว์ที่ชอบอยู่รวมกลุ่ม ถ้ามันหลุดเป็นอิสระ ลักษณะตามของมันก็คงจะนำมันกลับไปยังคอกคิงส์ปีแลนด์ หรือมิฉะนั้นก็เตลิดไปยังคอกเคเปิดตันเป็นอันแน่ มันจะเที่ยวพ่นพ่านอยู่ในทุ่งทำไม ถ้ามันเที่ยวพ่นพ่านอยู่ในทุ่ง คนเขาก็ต้องเห็นมันแล้ว อีกประการหนึ่งข้อที่ว่าพวกลิปซิงพาเอามันไปนั้น ก็มีปัญหาว่าเขาจะพาเอามันไปทำไม เวลาได้ยินว่า

เกิดเรื่องเดือดร้อน คนพวกนี้จะอพยพย้ายที่ไปเสมอ เพราะเขาไม่ยากให้ตำรวจเอาตัวไปขึ้นโรงขึ้นศาล เขาจะหวังเอามาเช่นนี้ไปขายก็ไม่ได้ มันจะเป็นการเสี่ยงภัยมาก แล้วก็ไม่ได้ประโยชน์อะไรด้วย นี่เป็นข้อที่เห็นได้ชัดทีเดียว”

“ถ้างั้นมันอยู่ที่ไหนล่ะ”

“กันได้พูดแล้วว่ามันต้องกลับไปยังคอกคิงส์ปีแลนด์ หรือมิฉะนั้นก็ไปยังคอกเคเบิลตัน เมื่อมันไม่อยู่ที่คอกคิงส์ปีแลนด์ มันก็ต้องอยู่ที่คอกเคเบิลตัน เราจมาถือข้อนี้เป็นบรรทัดฐานที่ใช้ได้ดูหรือว่าจะพาเราไปยังไอสาวัวตไรด์กล่าวแล้วว่าห้องทุ่งส่วนนี้เป็นส่วนที่แห้งและแข็งมาก แต่ทว่าเป็นทางที่จะนำไปสู่คอกเคเบิลตัน เราจะเห็นได้จากที่นี้ว่าถัดไปทางโน้นเป็นหล่มยาวซึ่งคงจะเฉอะแฉะมากทีเดียวในคืนวันจันทร์ ถ้าสมมติฐานของเราถูกต้อง ก็แปลว่าม้าต้องข้ามหล่มนั้นไป และนั่นเป็นจุดที่เราควรจะค้นหารอยเท้าของมันดู”

ในระหว่างการสนทนาเรากำลังเดินไปอย่างเร่งรีบทีเดียว ชั่วโมงสามนาทีก็น่าผ่านไปถึงหล่มดังกล่าว โฮล์มส์ขอร้องให้ข้าพเจ้าเดินไปตามขอบทางซีกขวา ส่วนเขาเดินไปทางซีกซ้าย ข้าพเจ้าเดินไปไม่ถึงห้าสิบก้าวก็ได้ยินเสียงเขาร้องเรียกและเห็นเขาโบกมือให้ข้าพเจ้ากลับไปหาเขา เบื้องหน้าเขามีรอยเท้าม้าปรากฏอยู่ในดินอ่อนๆ เป็นทางไปอย่างชัดเจน และเกือบที่เขาคักออกจากกระเป๋าก็เปรียบกับรอยในพื้นดินนั้นได้สนิท

“เห็นคุณของความคิดคำนึงใหม่ล่ะ” โฮล์มส์พูด “ลักษณะอย่างนี้แหละที่เกรกอรียังขาดอยู่มาก เราได้คิดคำนึงถึงเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นตามข้อสมมติฐานและสอบหลักฐานได้ถูกต้องแล้ว มา ไปกันต่อไปอีกเถอะ”

เราพากันเดินข้ามหล่มอันรกรุงรังนั้นไปตามทางม้าวิ่งอันแห้งแข็งราวลึกลับเส้น พื้นดินก็ลาดลง และเราได้เห็นรอยเท้าม้าอีก ครั้นแล้วรอยเท้าเหล่านั้นก็หายไปเป็นระยะทางราวยี่สิบเส้น เราจึงได้เห็นอีกครั้งหนึ่งอยู่ที่ใกล้คอกเคเบิลตันมากที่สุดทีเดียว โฮล์มส์เป็นคนเห็นก่อน เขายืนชี้มือด้วยสีหน้าอันแสดงความมีชัยอย่างเต็มที่ มีรอยเท้าคนปรากฏอยู่ข้างรอยเท้าม้านั้นด้วย

“เอ๊ะ! ก่อนหน้านั้นมีอยู่แต่ลำพังนี้” ข้าพเจ้าร้องขึ้น

“ถูกละ ก่อนหน้านั้นมีอยู่แต่ลำพัง อ้าว! อะไรวะนั่นนะ”

อะไรที่ว่านั่นคือรอยเท้าทั้งของคนของม้าเลี้ยวกลับไปทางทิศที่จะไปยังคอกคิงส์ปีแลนด์ โฮล์มส์ถึงแก่พิวปาก และเราทั้งสองก็พากันไปตามรอย

ดังกล่าว นัยน์ตาของเขาจ้องจับอยู่ที่รอย แต่ข้าพเจ้าบังเอิญเหลือบไปทางข้างหนึ่งห่างออกไปเล็กน้อย เห็นรอยอันเดียวกันนั้นวกกลับไปในทิศตรงกันข้ามอีก

“อันนี้ต้องยกให้แก่ วัตสัน” โฮล์มส์พูดเมื่อข้าพเจ้าชี้ให้เขาดู “แกทำให้เราไม่ต้องเสียเวลาเดินไกล ซึ่งคงพาเรากลับไปทีเภาอีกนั่นแหละ เราตามรอยนี้ไปเถอะ”

เราไม่ต้องไปไกล รอยนี้ก็ไปสิ้นสุดลงที่ถนนลาดยางซึ่งนำเราไปยังประตูใหญ่ของคอกม้าเคเปิลตัน เมื่อเราเข้าไปใกล้ มีเด็กหนุ่มคนหนึ่งวิ่งออกมาจากประตู

“ที่นี่ไม่ต้องการให้ใครมาพลุกพล่าน” เขาพูด

“ฉันอยากจะถามอะไรสักหน่อย” โฮล์มส์พูดพร้อมกับเอามือล้วงกระเป๋าเสื้ออีก “พรุ่งนี้เช้าถ้าฉันจะมาหานายของเธอ มีสเตอร์ซีลาส บราวน์ นะ สักราวๆตีห้า จะเข้ามากไปไหม”

“ได้ครับ นายเป็นคนตื่นก่อนใครๆเสมอแหละ แต่นายมาแล้วแล้วละครับ จะถามดูเองก็ได้ ไม่ต้องหรอกครับ ไม่ต้อง ถ้านายเห็นผมรับเงินของท่านเข้า ผมอาจจะอยู่ที่นี้ไม่ได้เขี้ยวครับ เอาไว้ทีหลังก็แล้วกันครับ ถ้าท่านจะกรุณา”

ในขณะที่โฮล์มส์หย่อนเหรียญครึ่งคราวน์กลับคืนลงกระเป๋าเสื้อตามเดิม มีชายสูงอายุหน้าตาเหี้ยมเกรียมคนหนึ่งเดินแกว่งไม้เท้าออกมาจากประตู

“อะไรกัน ดอร์สัน” เขาร้องถาม “มาซุบซิบอะไรกันที่นี่! ไปทำงานของแก! และคุณเล่าจะต้องทำอะไรที่นี่”

“ผมอยากจะพูดกับท่านสักสิบนาทีเท่านั้นแหละขอรับ” โฮล์มส์พูดอย่างนอบน้อมและอ่อนหวานที่สุด

“ผมไม่มีเวลาจะพูดกับใครๆที่ไม่เป็นงานเป็นการ เราไม่ต้องการคนแปลกหน้าที่นี่ ไปเสียเถอะคุณ ประเดี๋ยวคุณอาจถูกหมาไล่กัดเอาก็ได้”

โฮล์มส์ชะงักหน้าออกไปกระซิบอะไรอย่างหนึ่งที่หูของคนเฝ้าหมา เขาสะดุ้งผละ หน้าแดงก่ำ

“ไม่จริง!” เขาร้องลั่น “โกหก! โกหกอย่างสิ้นดี!”

“ดีมาก! เราจะพูดกันในที่เปิดเผยนี้หรือจะไปพูดกันในที่รโหฐานของท่าน”

“โอ ถ้าคุณอยากจะเข้ามาก็ได้”

โฮล์มส์ยิ้ม “กันจะไม่ทำให้แกต้องเสียเวลารอนานกว่าสองสามนาที่หรือกวัตสัน” เขาพูด “ตอนนี้ผมพร้อมที่จะไปกับท่านแล้วครับ มิสเตอร์บราวน์”

เขาหายเข้าไปถึงยี่สิบนาทีเต็มๆ จนแสงทองแปรเป็นสีเทาหมอกขมัวสิ้นเชิงแล้ว โฮล์มส์กับคนฝึกม้าจึงได้กลับออกมา ข้าพเจ้าไม่เคยเห็นการเปลี่ยนแปลงในสีหน้าจะเกิดขึ้นภายในเวลาอันรวดเร็วอย่างซีลาส บราวน์ นี่เลยหน้าของเขาซีดเขียวราวกับขี้เถ้า เหงื่อเม็ดโป้งๆปรากฏอยู่เต็มหน้าผาก มือสั่นตกๆจนไม้ถือนั้นสั่นไหวเหมือนกิ่งไม้ที่ต้องลม กิริยาอาการอันเกรี้ยวกราดก็หายไปหมด เขาเดินตามสหายของข้าพเจ้าต้อยๆออกมาเหมือนสุนัขขี้อิตตามนายเจ้านั้น

“ผมจะทำตามคำสั่งของคุณ มันจะต้องเป็นไปตามคุณสั่ง” เขาพูด

“ต้องไม่ให้พลาดเที่ยวนา” โฮล์มส์พูด พลางเหลียวไปยังเขา ซีลาส บราวน์ กะพริบตาปริบๆเพราะอ่านสายตาคับคอกคามของโฮล์มส์ออก

“โอ ไม่พลาดหรือคุณ มันจะพลาดไม่ได้เป็นอันขาด มันจะต้องไปอยู่ที่นั่น ผมควรจะเปลี่ยนมันเสียก่อนหรือไม่ต้อง”

โฮล์มส์หยุดคิดนิดหนึ่งแล้วหัวเราะออกมาด้วยเสียงอันดัง “ไม่ ไม่ต้อง” เขาพูด “ผมจะจดหมายมาบอกท่านเอง อย่าออกลูกไม้หนา มิฉะนั้นล่ะก็...”

“โอ เชื่อผมเถอะครับ คุณจะวางใจผมได้อย่างแน่นอน!”

“ในวันนั้นท่านต้องจัดการให้เหมือนกับมันเป็นของท่านทีเดียวะ”

“ไว้ใจผมเถอะครับ”

“เอาละ ผมก็คิดว่าจะวางใจได้ พรุ่งนี้ผมจะมีจดหมายมาถึงท่าน” พูดแล้วเขาก็หันกลับโดยไม่แยแสต่อมืออันสั่นเทาที่ยื่นออกมาให้เขาสัมผัส ครั้นแล้วเราก็ก้มหน้าก้มตาไปยังคิงส์ปีแลนด์

“กันไม่ค่อยจะได้พบคนที่สัลักษณะเกรี้ยวกราด เจ้าเล่ห์ และซื่อฉลาดปนกันอย่างบริบูรณ์ยิ่งไปกว่าเจ้าพระเดชพระคุณซีลาส บราวน์ คนนี้เลย” โฮล์มส์กล่าวในขณะที่เราเดินไปด้วยกัน

“ม้าอยู่กับเข้านั้นหรือ”

“งั้นสิ เขาพยายามจะปิดบัง แต่กันสาธยายให้เขาฟังถึงการกระทำของเขาในตอนเช้าวันนั้นอย่างตรงใจเฟง จนทำให้เขาเชื่อแน่ว่ากันเฝ้าดูเขาอยู่ตอนนั้น แก่ได้สังเกตนิ้วหัวแม่เท้ารูปจัตุรัสในรอยเท้าของเขาไหมล่ะ นั่นแหละ

รับกันกับรองเท้าของเขาละ อีกประการหนึ่งคนที่อยู่ในฐานะต่ำกว่าเขาคงไม่กล้าทำอย่างนี้หรอก กันสาธยายให้เขาฟังถึงการที่เมื่อเขาตื่นออกมาเป็นคนแรกตามธรรมเนียมของเขาแล้ว ก็ได้สังเกตเห็นม้าแปลกตัวหนึ่งเพ่นพ่านอยู่ในทุ่ง เขาจึงออกไปดู แล้วรู้สึกประหลาดใจเมื่อจำได้จากรอยแค้นที่หน้าของมันว่าเป็นม้าตัวเก็งนั่นเอง จึงทำให้รู้สึกขึ้นในเวลานั้นว่าเป็นโชคเหมาะเคราะห์ดีที่กระไรที่บันดาลให้ม้าตัวเดียวที่จะเขี่ยนตัวที่เขาถือหางอยู่ได้มาตกอยู่ในเงื้อมมือของเขาแล้ว กันสาธยายต่อไปถึงความคิดครั้งแรกของเขาว่าเขาจะพาม้ากลับไปยังคอกคิงส์ปีแลนด์ ครั้นแล้วกลับทวนคิดขึ้นได้ว่าเขาอาจจะซ่อนม้าตัวนี้ไว้จนพ้นวันแข่งได้อย่างไร เขาถึงได้พาม้ากลับไปยังคอกเคปิลตันและซ่อนมันไว้ เมื่อกันเล่าให้เขาฟังหมดทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว เขาก็ยอมจำนนและคิดแต่จะหาทางหลีกเลี่ยงให้พ้นผิดตายเดียว”

“แต่คอกของเขาถูกตรวจค้นหมดแล้วไม่ใช่หรือ”

“มันจะยากอะไรสำหรับคนที่เข้าช่องในการปลอมม้าอย่างเขา”

“แต่แกไม่กลัวหรือที่จะปล่อยให้คงอยู่ในเงื้อมมือของเขาตอนนี้ เพราะเขาอาจจะทำอันตรายมันเสียก็ได้”

“เพื่อนยากเอ๋ย เขาจะระวังมันดังแก้วตาเสียอีก เขารู้ว่าความหวังที่จะได้รับการลดหย่อนผ่อนผันยอมอยู่ที่การทำให้มันปลอดภัยเท่านั้น”

“กันไม่รู้ลึกลับว่าพันเอก รอสจะเป็นคนลดหย่อนผ่อนผันนักไม่ว่าในกรณีใด ๆ”

“ปัญหาเรื่องนี้ไม่ได้อยู่ที่พันเอก รอสหรอก วัตสัน กันเดินตามวิธีการของกัน และบอกเขามากบ้างน้อยบ้างตามแต่กันจะเลือก นั่นแหละเป็นความได้เปรียบของทางเซลยัคคัตต์ แกจะสังเกตเห็นหรือเปล่าก็ไม่รู้ แต่กันรู้สึกว่าการที่กิริยาอาการของตาพันเอกดีตรงไปตรงมาง่าย ๆ อยู่เหมือนกัน ตอนนี้กันอยากจะได้เล่นตลกกับตาพันเอกสักหน่อย แกอย่าเอ๋ยถึงเรื่องม้ากับเขาละ วัตสัน”

“ได้ กันจะไม่เอ๋ยถึงอย่างแน่นอน เว้นแต่แกจะอนุญาต”

“อย่างไรก็ตาม นี่เป็นเรื่องย่อยเท่านั้นเมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาที่ว่าคนฆ่าจอห์น สเตรเกอร์ เป็นใคร”

“แกจะชะมัดกั้หมั้นให้ได้เรื่องใหม่”

“ตรงกันข้าม คินนี่เรากลับลอนดอนกันเถอะ”

ข้าพเจ้าอ้างต่อคำของสหายไปเลย เรามาอยู่ในควอนเซอร์เพียงสองสาม ชั่วโมง แล้วเขาก็ล้มการสอบสวนที่ได้เริ่มอย่างงดงามไปเสียเช่นนี้ เป็นการเหลือวิสัยที่ข้าพเจ้าจะคิดเห็นได้ทีเดียว เราไม่ได้พูดอะไรกันอีกเลยจนกลับไปถึงบ้านของคนฝึกม้า ซึ่งพันเอกกับสารวัตรกำลังรอเราอยู่ในห้องรับแขก

“ผมกับเพื่อนจะกลับรถขบวนเที่ยงคืนวันนี้” โฮลมส์พูด “เราได้สูดอากาศบริสุทธิ์ในทุ่งคาร์ตมัวร์ของท่านเป็นอันดีแล้ว”

สารวัตรลืมหูลง ส่วนพันเอกทำปากแบะ “คุณล้มความคิดที่จะจับคนฆ่าสเตรเกอร์ให้ได้เสียแล้วหรือ” เขาพูด

โฮลมส์ยกไหล่ “ยากเหลือเกินครับเรื่องนี้” เขาพูด “แต่อย่างไรก็ตามผมมีหวังทุกประการที่จะให้ม้าของท่านได้เข้าแข่งในวันอังคาร ขอให้ท่านเตรียมคนขี่ไว้ให้พร้อมเถิดครับ อ้อ ผมอยากจะขอถ่ายรูปถ่ายของมิสเตอร์จอห์น สเตรเกอร์ ลักหน่อย”

สารวัตรหยิบเอารูปถ่ายรูปหนึ่งออกจากซองในกระเป๋ายื่นส่งให้เขา

“ท่านสารวัตรของผม คุณคะเนความต้องการของผมได้ถูกต้องทุกอย่าง ถ้าคุณจะกรุณา รอผมอยู่ที่นี้สักครู่ ผมจะไปสอบถามอะไรกับคนรับใช้สักข้อหนึ่ง รอสักประเดี๋ยวนะครับ”

“ผมต้องพูดว่าผมออกจะผิดหวังในที่ปรึกษาจากลอนดอนของเราอยู่” พันเอก รอสพูดโพล่งออกมาเมื่อสหายข้าพเจ้าออกจากห้องไป “ผมไม่เห็นว่าจะได้สืบหน้าไปอย่างไรเลยตั้งแต่เขามา”

“อย่างน้อยที่สุดท่านก็ได้คำยืนยันของเขาว่าม้าจะได้เข้าแข่ง” ข้าพเจ้าพูด

“จริง ผมได้คำยืนยัน” พันเอกพูดพร้อมกับยกไหล่ “แต่ผมอยากจะได้อีกมากกว่า”

ข้าพเจ้าขยับปากจะกล่าวแก้แทนเพื่อนต่อไปอีก ก็พอดีเขากลับเข้ามาในห้อง

“ที่นี่ ท่านสุภาพบุรุษ” เขากล่าว “ผมพร้อมที่จะไปตาวิสตอกละครับ”

เมื่อเราก้าวขึ้นรถ เด็กโรงม้าคนหนึ่งเป็นคนเปิดประตูรถให้เรา ความคิดอย่างหนึ่งดูเหมือนจะผุดขึ้นแก่โฮลมส์ในปัจจุบันทันด่วน เพราะเขาชะงักหน้าออกไปรั้งชายแขนเสื้อของเด็กหนุ่มไว้

“มีแกะสองสามตัวอยู่ในลาน” เขาพูด “ใครเป็นคนดูแล”

“ผมเองขอรับ”

“ในช่วงหลังนี้เธอได้สังเกตเห็นอะไรผิดปกติในหมู่แกะบ้างไหม”

“ก็มีบ้างขอรับ แต่ไม่สำคัญเท่าใดนัก คือมีแกะสามตัวเกิดพิการไปขอรับ”

ข้าพเจ้าสามารถจะเห็นได้ว่าโฮล์มส์ได้รับความพอใจอย่างที่สุด เพราะเขาหัวร่อคิกอยู่ในคอแล้วก็ถมมืออยู่ไปมา

“สองไกลทีเดียว วัตสัน สองไกลมากทีเดียว!” เขาพูดพลางสะกิดแขนข้าพเจ้า “เกรกอรี ผมขอแนะนำให้คุณเอาใจใส่กับโรคประหลาดในหมู่แกะสักหน่อย นี่แน่คนขับ ออกกรได้แล้วละ!”

พันเอก รอสยังคงมีสีหน้าซึ่งแสดงให้เห็นว่าดูถูกความสามารถของเพื่อนข้าพเจ้าเต็มที แต่ข้าพเจ้าเห็นสีหน้าของสารวัตรแสดงความเอาใจใส่เป็นอย่างมาก

“คุณคิดว่านั่นเป็นข้อสำคัญหรือ” เขาถาม

“สำคัญมาก”

“มีอะไรอีกไหมที่คุณปรารถนาให้ผมใส่ใจ”

“มีความผิดปกติประหลาดของสุนัขในตอนกลางคืนนั้นอย่างไร”

“สุนัขไม่ได้ทำอะไรเลยในตอนกลางคืน”

“นั่นแหละเป็นความผิดปกติประหลาดละ” เซอร์ลีโอ โฮล์มส์ กล่าว

ต่อนั้นมาอีกสี่วัน โฮล์มส์กับข้าพเจ้าก็นั่งรถไฟไปยังวินเชสเตอร์อีกเพื่อดูการแข่งขันม้าชิงถ้วยเวสเซกซ์ โดยการนัดหมาย พันเอก รอสได้ไปพบเราที่สถานี แล้วเราก็นั่งรถม้าของเขาไปยังสนามม้าถัดตัวเมืองไป สีหน้าของพันเอก เครื่องขริมและกิริยาอาการเย็นชาเป็นอย่างยิ่ง

“ผมยังไม่ได้ชี้แววม้าของผมเลย” เขาพูดขึ้น

“ผมคาดว่าท่านคงรู้จักมันดีนะครับถ้าได้เห็นมัน” โฮล์มส์ถาม

พันเอกแสดงอาการขัดเคือง “ผมเลี้ยงม้าแข่งมาตั้งยี่สิบปี ไม่เคยถูกถามอย่างนี้มาก่อนเลย” เขาพูด “เด็กกอมมีเอก็รู้จักเจ้าซิลเวอร์เบลช หน้าแต่น สีขาวกับขาหน้าต่าง”

“เขาต่อรองกันอย่างไรครับ”

“อ้อ ก็ชอบกลอยู่ เมื่อวานนี้คุณจะเล่นได้ถึงสิบห้าต่อหนึ่ง แต่แล้ว

การต่อรองก็ลดลงทุกที จนเดี๋ยวนี้สามต่อหนึ่งก็แทบไม่ได้”

“ฮีม!” โฮอร์มส์อุทาน “คนเห็นจะรู้กันแซดไปแล้วละครับ!”

เมื่อรถเข้าไปในบริเวณใกล้แกรนด์สแตนด ข้าพเจ้าเห็นรายการบนป้ายกระดานว่าดังนี้

เที่ยวชิงถ้วยเวสเซกซ์

ม้าอายุ ๔-๕ ปี รางวัลตัวละ ๕๐ ปอนด์

กับที่หนึ่ง ๑,๐๐๐ ปอนด์ ที่สอง ๓๐๐ ปอนด์ ที่สาม ๒๐๐ ปอนด์

ระยะใหม่ (๑ ไมล์ ๕ เฟอ์ลอง)

๑. เดอะนิโกร ของมิสเตอร์ฮีท นิวตัน (เสื้อสีอบเชย หมวกแดง)

๒. ปูจิลิสต์ ของพันเอก วอร์ดลอร์วี่ (เสื้อฟ้าสลับดำ หมวกชมพู)

๓. เดสโบโรห์ ของลอร์ดแบควอเตอร์ (แขนเสื้อสีเหลือง หมวกเหลือง)

๔. ซิลเวอร์เบลช ของพันเอก รอส (เสื้อแดง หมวกดำ)

๕. ไอร์ริส ของดยุกแห่งบัลมอรัล (เสื้อริ้วเหลืองดำ)

๖. รัสเปอร์ ของลอร์ดซิงเกิลฟอร์ด (แขนเสื้อดำ หมวกม่วง)

“เราคัดชื่อม้าของเราอีกตัวหนึ่งออก และหวังในคำของคุณทั้งหมด”
พันเอกพูด “อ้าว อะไรวะนั่น เจ้าซิลเวอร์เบลชกลับเป็นตัวเต็งอีกหรือ”

“ซิลเวอร์เบลช หัวต่อสี่!” เสียงคนในสังเวียนร้องตะโกน “ซิลเวอร์เบลช
หัวต่อสี่! เดสโบโรห์ ลิบหัวต่อห้า! หัวต่อสี่ในสนาม”

“ม้าเข้าแข่งครบทุกตัว!” ข้าพเจ้าร้องขึ้น “หกตัวด้วยกันนั่นแหละ”

“หกตัว! งั้นม้าของผมก็เข้าแข่งด้วยนะสิ!” พันเอกร้องด้วยความตื่นตัน
“แต่ผมไม่เห็นมันนี่ สีเสื้อของผมยังไม่ได้ผ่านไปเลย”

“ผ่านไปห้าแล้ว นี่ใช่ใหมล่ะ”

ในขณะที่ข้าพเจ้าพูด ม้าพยศตัวหนึ่งก็เต็นออกมาจากบริเวณที่ซึ่งน้ำหนัก
วิ่งเหยาะๆผ่านเราไป คนขี่สวมเสื้อสีแดงกับหมวกดำของคอกพันเอกที่รู้จักกันดี

“นั่นไม่ใช่ม้าของผม” เจ้าของร้องขึ้น “ตัวนี้ไม่มีขนขาวที่ตัว คุณเล่น
แบบไหนกันนี่ มิสเตอร์โฮล์มส์”

“ไหน ไหน ดูทีหรือว่ามันวิ่งยังไง” เพื่อนข้าพเจ้าพูดโดยไม่สะทก-

สะท้าน เขาใช้กล้องสนามของข้าพเจ้าส่องดูเป็นเวลาสองสามนาที “วิเศษ! ออกดีเสียด้วย!” เขาร้องขึ้น “มาแล้ว มาตามทางโค้งแล้ว!”

จากที่จอดรถเราเห็นม้าวิ่งได้ถนัดทีเดียวเมื่อม้าเข้าทางตรง ม้าหกตัววิ่งติดกันมาเป็นแพจนแทบจะปุพรมได้ แต่พอถึงกิ่งทางสี่เลื้อยเหลืองของคอกเคเบิลตันก็ล้าหน้าออกมา ก่อนจะถึงเรามาเดสโบโรห์เร่งหนัก แต่ม้าของพันเอกทะลึ่งพรวดออกมา ผ่านป้ายชนะห่างจากคู่แข่งชั้นถึงหกช่วงตัว ส่วนม้าไอริชของดยุกแห่งบัลมอรัลเข้าตำแหน่งที่สามในระยะห่าง

“เที่ยวนี่เป็นของผมนะจริงๆ นะแหละ” พันเอก รอสหลุดปากออกมาได้พร้อมกับยกมือขี้ตา “ผมขอสารภาพว่าจับต้นชนปลายไม่ติดเลย คุณจะปล่อยให้มันเป็นความลับไปถึงไหน มิสเตอร์โฮล์มส์”

“อ้อ ท่านจะได้ทราบทุกสิ่งทุกอย่างเป็นอันแน่ ท่านพันเอก ไปดูม้าม้าด้วยกันเถอะครับ นี่แน่ะ อยู่ที่นี่” เขากล่าวต่อในขณะที่เราฝ่าฝูงคนเข้าไปยังบริเวณที่ซึ่งนำหน้า ซึ่งอนุญาตแต่เฉพาะเจ้าของม้ากับเพื่อนฝูงเท่านั้น “ท่านลองเอาเหล่าเช็ดหน้าเช็ดขามันดูซีครับ จะเห็นว่ามันเป็นตัวเดียวกับเจ้าซิลเวอร์เบลซนั่นแหละ”

“คุณทำเอาผมใจหายนั่นแน่ะ!”

“ผมพบมันตกอยู่ในมือของคนปลอมม้าคนหนึ่ง เลยถืออิสระปล่อยให้มันเข้าแข่งทั้งอย่างนี้”

“อา คุณที่รักของผม คุณทำได้ที่น่าอัศจรรย์มาก ม้าสมบูรณ์ดีทีเดียว มันไม่เคยสมบูรณ์ยิ่งไปกว่านี้เลย คุณทำบุญคุณให้แก่ผมเป็นอย่างมากที่เอาม้าตัวนี้มาได้ แต่ผมจะรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณยิ่งขึ้นไปอีกถ้าคุณจะช่วยตัวไอ้ผู้ร้ายที่ล่าจ้อห์น สเตรเกอร์ ได้”

“ผมจับได้แล้วครับ” โฮล์มส์ตอบเรียบๆ

ทั้งพันเอกและข้าพเจ้าต่างจ้องมองเขาอย่างพิศวง “คุณได้ตัวแล้ว! มันอยู่ที่ไหนล่ะ”

“อยู่ที่นี่”

“ที่นี่! ไหนล่ะ”

“อยู่ในกลุ่มพวกเราขณะนี้แหละ”

พันเอกหน้าแดงด้วยความโกรธ “ผมรู้สึกดีทีเดียวว่าผมเป็นหนี้บุญคุณ

คุณอยู่ มิสเตอร์โฮล์มส์” เขาพูด “แต่กระนั้นผมก็ต้องถือว่ากรพุดของคุณเป็นการพุดตลกที่เร็วมาก หรือเป็นการสบประมาท”

เชอร์ล็อก โฮล์มส์ หัวเราะก๊าก “ผมขอรับรองครับว่าผมจะสนใจเอาท่านไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมนั้นหาไม่ได้” เขาพูด “ผู้ร้ายตัวจริงที่ฆ่าจอห์น สเตรเกอร์ ยืนอยู่ข้างหลังท่านนั่นแหละครับ!” เขาพุดกลางก้าไปเอามือตบคอม้า “ม้า!” ทั้งพันเอกและข้าพเจ้าร้องขึ้นพร้อมกัน

“ครับ ม้า” เขาตอบ “ความผิดของมันคงจะลดหย่อนลงไปมากถ้าผมจะพุดว่า มันทำไปในฐานะป้องกันตัวหรือครับ และว่าจอห์น สเตรเกอร์ นั้น เป็นคนที่ไม่สมควรจะได้รับความไว้วางใจจากท่านเลย อ้อ นั่นเสียงกระดิ่งสัญญาณ ผมจะต้องไปแหงม้าเอาลำไฟเล็ก ๆ น้อย ๆ อีกสักเที่ยวหนึ่งก่อน เอาไว้เวลาเหมาะกว่านี้ผมจะอธิบายให้ฟังอย่างเต็มที่ทีเดียวครับ”

ข้ากลับยังลอนดอนเย็นวันนั้นเราเลือกที่นั่งได้ตรงมุมแห่งหนึ่งในรถพ่วงรถไฟชนิดนั่งสบาย ข้าพเจ้าอยากจะทำให้การเดินทางของเรานั้นสั้นมากสำหรับพันเอก รอสกับข้าพเจ้าด้วย เพราะเราต่างก็เพลินฟังการบรรยายของเชอร์ล็อก โฮล์มส์ ไปตลอดทางเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ คอกฝึกม้าที่ทุ่งดาร์ตมัวร์ ในคืนวันจันทร์กับวิธีที่เขาคลี่คลายมันออกสู่ความสว่างนั้น

“ผมขอสารภาพ” เขาพุด “ว่าความเห็นใดๆ ที่ผมสร้างขึ้นจากรายงานข่าวในหนังสือพิมพ์นั้นผิดหมด ถ้าข่าวหนังสือพิมพ์ไม่ซับซ้อนไปด้วยรายละเอียดอย่างอื่น ๆ ที่เคลือบคลุมหลักฐานอันแท้จริงไปเสียหมดอย่างนี้แล้ว ก็นับว่าให้แนวคิดดีมาก ผมไปยังเดวอนเชอร์ด้วยความยึดมั่นว่าพิศขรอย ซิมป์สัน เป็นผู้ร้ายที่แท้จริง แม้ว่าหลักฐานที่จะปรักปรำเขายังไม่บริบูรณ์ก็ดี

“ในระหว่างที่ผมนั่งรถไฟถึงบ้านของคนฝึกม้านั่นเอง ประเด็นสำคัญอย่างยิ่งยวดเกี่ยวกับแกงกะหรี่เนื้อแกะก็เกิดแก่ผม ท่านคงจำได้ว่าเมื่อท่านกับใครๆ ลงมาจากรถหมดแล้ว ผมยังนั่งเหม่อลยสติลอยอยู่ ตอนนั้นแหละครับผมกำลังนึกประหลาดใจตนเองว่าทำไมถึงได้มองเลयर่องรอยที่เห็นได้งายนี้เสียก็ไม่ทราบ”

“ผมสารภาพว่า” พันเอกพุด “จนเดี๋ยวนี้ผมก็ยังมองไม่เห็นว่ามันช่วยเราได้อย่างไร”

“มันเป็นเปลาะแรกในห้วงเหตุผลของผม ผิดผงนั้นไม่ใช่ไม่มีรส

กลิ่นของมันไม่รุนแรงก็จริง แต่ก็รู้สึกได้ถ้าเอาผสมกับอาหารธรรมดา เห็นจะไม่พ้นให้คนกินจับได้เป็นแน่ แล้วก็คงจะไม่กินต่อไป การทำให้เป็นแกงกะหรี่ปั้นแหละครับจะกลบกลิ่นรสของผืนผงได้เป็นอย่างดี เห็นจะเป็นไปไม่ได้เลยที่ชายแปลกหน้าคนนี่คือพิตชรอย ชิมบี๋สัน จะบันดาลให้ครอบครัวของคนฝึกม้าทำแกงกะหรี่ปั้นเลี้ยงกันในคืนนั้น และถ้าจะว่าเป็นคราวบังเอิญก็นับว่าเป็นการบังเอิญอย่างใหญ่หลวงทีเดียวแหละครับ ที่จำเพาะจะให้เขาเผชิญพกผืนผงมาในคืนที่เผชิญเขาทำแกงกะหรี่ปั้นกัน ซึ่งจะกลบกลิ่นรสของมันได้เสียด้วย นั่นเป็นข้อคิดเห็นไม่ได้เลยทีเดียว เพราะฉะนั้นชิมบี๋สันจึงเป็นอันพันพันระแห่งรูปคดีไป ความสนใจของเราจึงตกอยู่ที่สเตอร์เกอร์กับภริยา ซึ่งเป็นคนสองคนเท่านั้นที่จะเลือกทำแกงกะหรี่ปั้นอาหารค่ำได้ในคืนนั้น ผืนผงคงจะใส่ลงในซามที่เขาตักไว้ต่างหากสำหรับเด็กที่คอกม้า เพราะคนอื่นๆ กินเหมือนกันก็ไม่เห็นเป็นไร เมื่อเป็นเช่นนั้นก็ใครในสองคนนี่เล่าเป็นคนแอบเอาผืนใส่โดยหญิงรับใช้มิได้เห็น

“ยังไม่ทันจะตัดสินใจในปีญหานี้ได้ ผมก็จุกคิดถึงความสำคัญในความเงียบของสุนัขขึ้นมา เพราะว่าการอนุमानเหตุผลอย่างหนึ่งได้ถูก ย่อมจะพาดพิงไปถึงเหตุผลอย่างอื่นด้วยเสมอ พฤติการณ์ของชิมบี๋สันบอกให้ผมทราบว่ามีสุนัขอยู่ที่คอกม้าตัวหนึ่ง แต่ถึงกระนั้นเวลามีใครเข้ามาเอาม้าไป สุนัขก็ไม่ยกเห่าให้เด็กสองคนที่นอนอยู่ในโรงนั้นตั้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าผู้ที่เข้ามาในตอนดึกจะต้องเป็นใครคนหนึ่งที่สุนัขรู้จักดีนั่นเอง

“ผมมั่นใจหรือเกือบจะมั่นใจอยู่แล้วว่าจอห์น สเตอร์เกอร์ นั้นแหละเป็นคนลงไปที่คอกม้าในตอนดึกและเอาเจ้าซิลเวอร์เบลชออกไป เขาทำเช่นนั้นเพื่อประสงค์อะไร เห็นจะเป็นความประสงค์อันไม่สุจริตเป็นแน่ ถ้ามิฉะนั้นเขาจะวางยาเบื่อเด็กคอกม้าของเขาเองทำไม แต่ถึงกระนั้นผมก็ยังไม่ทราบว่าจะเพื่ออะไร ก่อนหน้านั้นเคยมีคดีคนฝึกม้าหวังจะเอารวโยโดยวางเดิมพันม้าตัวอื่นที่ไม่ใช่ของตัวเอง แล้วก็กันม้าของตัวเองให้ชนะด้วยเล่ห์กระเท่ห์โกงๆ บางทีก็ใช้คนขี่ตึง บางทีก็ใช้วิธีที่แน่นอนและกระมิดกระเมี้ยนกว่า ในเรื่องนี้จะป็นวิธีใดเล่า ผมหวังว่าสิ่งของในกระเป๋ายาของเขาอาจจะช่วยให้ผมทะลอมประเด็นสุดท้ายให้เข้ารูปบ้างก็ได้

“และก็เป็นอย่างคาด ท่านคงไม่ลืมมีดลักษณะแปลกประหลาดที่

สเตอร์เกอร์กำอยู่ในมือเมื่อเวลาตายนะครับ เป็นมิดที่คนดี ๆ เขาคงไม่เลือกใช้เป็นอาวุธแ่อย่างที่หมอวัตสันบอก มันเป็นมิดที่หมอเขาใช้ในการผ่าตัดที่เรียกกันว่าอัลยกรรมนั้นแหละ และคืนนั้นเขาก็เอาไปจะใช้ทำการผ่าตัดเช่นเดียวกัน โดยความสันทัดชัดเจนในเรื่องแข่งม้าอย่างกว้างขวาง ท่านคงจะต้องรู้สินะครับ พันเอก รอส ว่าเราอาจเชือดเอ็นที่ขาม้าโดยไม่ให้ปรากฏร่องรอย แม้แต่น้อยเลยก็ได้ ม้าที่ถูกกระทำเช่นนี้จะเกิดความพิการเล็กน้อย ซึ่งจะทำให้ข้อล้าในเวลาวิ่ง หรืออาจมีอาการเหมือนเป็นโรคขัดข้อก็ได้ แต่จะไม่มีใครรู้เลยว่าเป็นกลโกงอย่างหนึ่ง”

“โอ้วร้ายร้าย! โอ้จัญไร!” พันเอกร้องด่า

“ตรงนี้เรามีข้ออธิบายได้ว่าเพราะเหตุใดจอห์น สเตอร์เกอร์ จึงเอาม้าออกไปกลางทุ่ง ม้ารู้อย่างนี้คงเสี่ยงให้คนอื่นรู้เป็นแน่เมื่อถูกลงมิด เพราะฉะนั้นจึงเป็นการจำเป็นจะต้องเอาม้าออกไปกลางแจ้งเป็นธรรมดาอยู่เอง”

“ผมถูกตบตาอย่างบัดซบ!” พันเอกร้อง “มีน้ำเล่า มันถึงต้องใช้เทียนไขและจุดไม้ขีดไฟ”

“นั่นแหละครับ ไม่ต้องสงสัยเลย ในการตรวจดูขาของของเขา ผมบังเอิญเคราะห์ดีที่ได้พบ ไม่แต่วิธีการประกอบอาชีพการมิดเท่านั้น ข้ายังได้พบมูลเหตุจงใจด้วย โดยวิธีขลุ่ยของท่านคงทราบดีว่า คนเราย่อมไม่พกใบชำระเงินของคนอื่นไว้ตามกระเป๋าของตนเลย เราเกือบทุกคนมีธุระที่จะต้องชำระหนี้สินของเราพออยู่แล้ว เพราะฉะนั้นผมจึงลงความเห็นทันทีว่า สเตอร์เกอร์ดำเนินความเป็นอยู่สองภาคและมีที่อยู่อีกแห่งหนึ่ง ลักษณะของใบส่งของนั้นแสดงว่ามีผู้หญิงเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ทั้งเป็นหญิงที่ฟุ้งเฟ้อพอดู แม้ท่านจะปล่อยอิสระแก่คนรับใช้ของท่านสักเพียงใด เราก็คงคาดหวังได้ยากเต็มทีว่าเขาจะซื้อเสื้อผ้าให้ลูกเมียของเขาได้ในราคาชุดละตั้งยี่สิบกีนีเช่นนี้ ครั้นผมลองถามมิลลิสสเตอร์เกอร์ในเรื่องเครื่องแต่งตัวดูโดยไม่ให้หลอนรู้ ก็ได้ความว่าเครื่องแต่งตัวชุดนั้นหาถึงมือหลอนไม่ ผมจึงจดตำบลที่อยู่ห่างทำเครื่องแต่งตัวผู้หญิงนั้นไว้ และรู้สึกว่ถ้าผมแวะถามพร้อมด้วยรูปถ่ายของสเตอร์เกอร์ด้วย ผมก็อาจจะเปิดโปงตัวดาร์บีเซอร์ได้อย่างง่ายดายทีเดียว

“นับจากเวลานั้นทุกสิ่งทุกอย่างก็แจ่มแจ้ง คือสเตอร์เกอร์พามาไปยังหล่มที่จะไม่มีใครเห็นแสงเทียนของเขาได้ ส่วนซิมป์สันในตอนที่รีบหนีได้ทิ้งผ้า

พันคอไว้ แล้วสเตรเกอร์เก็บเอาติดมือไปด้วยความคิดอย่างหนึ่ง ชะรอยจะเป็นว่าเขาอาจจะใช้ผูกขามักก็ได้ เมื่อเขาอยู่เบื้องหลังม้าภายในหล่มนั้น เขาก็จุดไฟขึ้น แต่เจ้าซิลเวอร์เบลซเกิดตกใจในแสงสว่างนั้น และโดยสัญชาตญาณอันแปลกประหลาดตามวิสัยสัตว์ มันรู้สึกว่ภัยจะมาถึงมันก็พยศและดีด เกือกเหล็กของมันจึงโดนหน้าผากของสเตรเกอร์เข้าเต็มรัก ทั้งที่ฝนตกเขาก็ถอดเสื้อคลุมออกเพื่อจะได้ทำงานของเขาได้ถนัด เพราะฉะนั้นในตอนที่เขาล้มลงมีดของเขาก็จมบาดเข้าที่ต้นขา ที่ผมเล่ามานี้แจ่มแจ้งไหมครับ”

“อัศจรรย์!” พันเอกร้องขึ้น “อัศจรรย์! ราวกับคุณไปอยู่ที่นั่นมาเองทีเดียว”

“การสอบสวนเปลาะสุดท้ายของผมเป็นห่วงที่ยาวมาก ผมเกิดสะดุดความคิดว่า คนที่ฉลาดอย่างสเตรเกอร์คงไม่ทำงานเชือดเอ็นอันเป็นงานละเอียด เช่นนี้โดยไม่ทดลองเสียก่อนเป็นแน่ เขาจะทดลองกับอะไรได้เล่า นัยน์ตามผมมองเห็นแกะจึงสอบถามขึ้น ซึ่งได้ความที่เดียวว่าข้อสันนิษฐานของผมถูกต้อง”

“คุณอธิบายเรื่องนี้ได้แจ่มแจ้งอย่างบริบูรณ์ทีเดียว มิสเตอร์โฮล์มส์”

“เมื่อผมกลับถึงลอนดอนได้แวะไปที่ห้างทำเครื่องแต่งตัวผู้หญิง เขาก็จ่าสเตรเกอร์ได้ทันทีในฐานะลูกค้าขาใหญ่ในนามของดาร์บีเซอร์ ผู้มีภริยาแม่แปรงที่ชอบเครื่องแต่งตัวอย่างดีมีราคาเสียจริง ๆ ผมไม่สงสัยเลยว่าแม่คนนี้คงครอบสเตรเกอร์เสียจนนุ่งนังไปด้วยหนี้สิน จึงทำให้เขาเกิดความคิดทำการทุจริตขึ้น”

“คุณอธิบายทุกสิ่งทุกอย่างหมดแล้ว” พันเอกพูด “แต่ยังขาดอีกอย่างหนึ่งคือคุณพบม้าอยู่ที่ไหน”

“อ้อ มันไปตกอยู่กับเพื่อนบ้านของท่านคนหนึ่ง เขาระแวงระวังให้เป็นอย่างดี ในข้อนี้เราต้องให้อภัยเขา นะครับ ผมคิดว่าถึงชุมทางแคลปแฮมแล้ว นะครับ ถ้าผมจำไม่ผิด อีกไม่ถึงสิบนาทีเราก็คงถึงวิกตอเรีย ถ้าท่านยินดีจะแวะดูบิชิการีในห้องเราละก็ ผมจะรู้สึกเป็นสุขที่จะแกลงข้อปลีกย่อยอย่างอื่นที่ท่านอาจสนใจไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใดทีเดียวครับ”

หน้าเหลือง

ในการตีพิมพ์เรื่องราวสั้น ๆ เหล่านี้โดยอาศัยเค้าโครงจากคดีจำนวนมาก ที่ลักษณะพิเศษของสหายข้าพเจ้าได้ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ฟัง และบางเรื่องก็เป็นผู้แสดงอยู่ด้วยนั้น เป็นธรรมดาอยู่เองที่ข้าพเจ้าจะฟังเล่าแต่เรื่องที่เขาประสบความสำเร็จมากกว่าเรื่องที่เขาผิดหวัง ทั้งนี้มิใช่เพราะเหตุด้วยเห็นแก่ชื่อเสียงของเขา เพราะว่าในเวลาที่เขาจนปัญญานั้นแหละ การแสดงพลังงานและความรอบรู้ของเขานับว่าเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมที่สุดจริง ๆ หากเป็นเพราะตอนที่เขาคว่าน้ำเหลวนั้นมักจะหาผู้ดำเนินต่อไปให้เสร็จมิได้ เลยทำให้เรื่องค้างเติ่งปราศการลงเอยอยู่นั่นเอง อย่างไรก็ตาม เพอญเรื่องที่ปรากฏความจริงขึ้นทั้ง ๆ ที่เขาผิดก็มีอยู่บ้าง ข้าพเจ้ามีบันทึกคดีประเภทนี้อยู่ราวหกเรื่อง มีเรื่องรอยเบื่อนที่สองเป็นเรื่องหนึ่ง และเรื่องที่ข้าพเจ้ากำลังจะบรรยายอยู่เดี๋ยวนี้ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง รวมเป็นสองเรื่องที่น่าว่าสำแดงโฉมอันน่าสนใจอย่างแรงที่สุดในบรรดาเรื่องประเภทเดียวกันนี้

เซอร์ลือก โฮล์มส์ เป็นคนที่ไม่ค่อยได้บริหารกายเพื่อประโยชน์ของการบริหารกายเอง แม้กระนั้นน้อยคนนักจะมีกำลังกล้ามเนื้อแข็งแรงยิ่งกว่าเขา และไม่ต้องสงสัย เขาเป็นนักมวยฝีมือดีที่สุดคนหนึ่งในรุ่นน้ำหนักเดียวกันเท่าที่ข้าพเจ้ารู้ด้วยซ้ำ แต่เขาถือว่าการออกกำลังกายโดยไม่มีจุดหมายเป็นการเปลืองกำลังเปล่า เพราะฉะนั้นเขาจึงไม่ค่อยกระตือรือร้นในเรื่องนี้สัก นอกจากที่มีเรื่องเกี่ยวกับอาชีพเป็นจุดมุ่งหมายอยู่เท่านั้น ในเวลาเช่นนี้แหละเขาจะไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อยและยอมปราศัยพ่ายแพ้เลยเป็นอันขาด การฝึกตัวของเขาให้สมบุกสมบันในลักษณะเช่นนี้นับว่าฉลาดอยู่ ทั้งที่อาหารการกินของเขาตามปกติก็น้อยที่สุดอยู่แล้ว แต่นิสัยเขาเป็นคนงายไถ่ ๆ ถือบวชก็ปานกัน

นอกจากการใช้โคเคนเป็นครั้งคราวแล้ว เขาไม่ติดนิสัยชั่วอย่างใดเลย แต่เขาหันมาใช้ยานี้ก็ชั่วแต่เพื่อปลดเปลื้องความรำคาญเมื่อเวลาไม่มีคดีและหนังสือพิมพ์ก็มีแต่เรื่องซัดๆ ไม่เป็นรสนั่น

วันหนึ่งในช่วงต้นฤดูใบไม้ผลิ โยล์มส์ได้มีเวลาพักผ่อนถึงกับไปเดินเล่นกับข้าพเจ้าในสวนสาธารณะ อันเป็นเวลาที่ดินเอล์มกำลังแตกก้านและต้นเกาลัดกำลังผลิใบทำแฉกสดชื่น เราเดินไปด้วยกันสองชั่วโมงโดยไม่ค่อยได้พูดจากัน ซึ่งก็สมควรสำหรับคนสองคนที่รู้จักกันดีอยู่ จนเกือบลืบเจ็ดนาฬิกา จึงได้พากันกลับสู่ถนนเบเกอร์อีกครั้งหนึ่ง

“ขอประทานโทษขอรับ” เด็กรับใช้ของเรารายงานเมื่อเปิดประตู “มีสุภาพบุรุษคนหนึ่งมาถามหาท่านขอรับ”

โยล์มส์หันมามองข้าพเจ้าอย่างขัดเคือง “พอกันทีสำหรับการเดินเล่นยามบ่าย !” เขาพูด “สุภาพบุรุษคนนั้นไปเสียแล้วหรือ”

“ขอรับ”

“แกไม่เชิญเขาเข้ามาหรือหรือ”

“เชิญขอรับ เขาเข้ามาเหมือนกันขอรับ”

“เขารออยู่นานเท่าใด”

“ครึ่งชั่วโมงขอรับ ทำทางเขาระลึบกระสายมากทีเดียวขอรับ เขาเดินไปเดินมาตลอดเวลาที่รออยู่ ผมยืนคอยอยู่นอกประตูขอรับ และผมได้ยื่นผีเท้าของเขา ในที่สุดเขาออกมานั่งนอกห้อง ร้องถามผมว่า ‘จะไม่มาหรืออย่างไรกันนี่’ เขาพูดเท่านั้นแหละขอรับ ผมตอบว่า ‘กรุณารออีกสักประเดี๋ยวเถิดขอรับ’ เขาก็ว่า ‘ถ้าฉันฉันจะออกไปรอข้างนอก ฉันรู้สึกอึดอัดเต็มที ประเดี๋ยวฉันจะมาใหม่’ พูดเท่านั้นเขาก็ออกไปเลยขอรับ ผมจะพูดอย่างไรเขาก็ไม่ยอมอยู่ขอรับ”

“เอาเถอะ แก่ทำดีที่สุดแล้ว” โยล์มส์พูด แล้วเราก็กินเดินเข้าห้องของเรา “มันน่ารำคาญเหลือเกินละ วัตสันเอ๋ย กันต้องการคดีเป็นที่สุด รายนี้พิจารณาจากความกระลึบกระสายของคนที่มาหา กัน ดูท่าสำคัญอยู่ เอ๊ะ! นั่นไม่ใช่กล่องยาสูบของแกนี่ที่วางอยู่บนโต๊ะนั้นนะ! เขาคงจะต้องวางลิ้มไว้เป็นแน่ กล้องไม้เบียร์อย่างเก่าสวยด้วย มีก้านที่พวกนักสูบยาเขาเรียกว่าอำพันต่อไว่ยาวทีเดียว กันสงสัยหนักว่ากล้องที่ต่อด้วยก้านอำพันอย่างแท้นั้นนะ ในลอนดอนจะมีอยู่สักกี่อันหนอ บางคนคิดว่าอำพันอย่างแท้ต้องต่าง แต่วิธีทำ

อำพันเทียมให้มีรอยต่างอย่างปลอมๆ ก็เป็นการค้าอย่างหนึ่งเหมือนกัน ชายคนนี้คงต้องวุ่นวายใจมากทีเดียวจนลืมกลิ้งที่ตัวตีค่าไว้สูงเช่นนี้”

“แกรู้ได้อย่างไรว่าเขาตีค่าไว้สูง” ข้าพเจ้าถาม

“อ้อ ก็นพจะพูดได้ว่าราคาเดิมของกลิ้งอันนี้ตกอยู่ในราวเจ็ดซิลลิงหกเพนนี ทีนี้แกเห็นใหม่ล่ะว่าเขาซ่อมมันถึงสองครั้งแล้ว ครั้งหนึ่งใช้ไม้อีกครั้งหนึ่งใช้อำพัน แกคงจะสังเกตว่าการซ่อมแต่ละครั้งนั้นเขาใช้ปลอกเงินคอดไว้ ซึ่งคงต้องเป็นราคามากกว่าตัวกลิ้งจริงๆ เสียอีก เพราะฉะนั้นชายคนนี้จะต้องตีค่ากลิ้งของตัวไว้สูงทีเดียว ถึงได้อุตส่าห์ลงทุนซ่อมแทนที่จะเอาเงินจำนวนนั้นซื้อกลิ้งใหม่”

“มีอะไรอีกหรือ” ข้าพเจ้าถามเพราะว่าโฮลมส์ได้หยิบกลิ้งขึ้นพลิกดูไปมาอยู่ในมือตามแบบของเขา

เขาซุกกลิ้งขึ้นพร้อมเอานิ้วชี้อันยาวของเขาเคาะที่ก้านประดุกศาสตร์อาจารย์ที่กำลังแสดงปาฐกถาเรื่องกระดุกกระนั้น

“กลิ้งบางทีก็น่าสนใจเป็นพิเศษ” เขาพูด “ไม่มีอะไรจะแสดงบุคลิกภาพได้ดีกว่านี้ เว้นแต่หาพิภาพกับเชือกผูกครองเท้าในบางกรณีเท่านั้น ลิงที่กลิ้งนี้ล่ออยู่ ว่าที่แท้ก็ไม่ใช่สิ่งสำคัญหรือเดินเท้าไदनัก เท้าที่ปรากฏ เจ้าของกลิ้งเป็นคนล่าสันแอกการ ถนัดซ้าย ฝันอยู่ในลักษณะที่ดีมาก เป็นคนที่มีนิสัยซุกซุนและไม่อยู่ในฐานะที่ต้องประหยัดรายจ่ายเท้าไदनัก”

เพื่อนข้าพเจ้าพาล้ำข้อความออกมาในลักษณะที่พล่อยมาก ข้าพเจ้าเห็นเขาขำเลียงนัยน์ตามายังข้าพเจ้าคล้ายกับจะดูว่าข้าพเจ้าตามวิธีอนุมานเหตุผลของเขาทันหรือไม่

“แกคิดว่าคนที่สูบกลิ้งราคาเจ็ดซิลลิงหกเพนนีจะต้องเป็นคนมีฐานะดีทีเดียวหรือ” ข้าพเจ้าถาม

“นี่เป็นยาปรุงยี่ห้อโกรฟเนอร์ ราคาออนซ์ละแปดเพนนี” โฮลมส์ตอบ พลังเคาะยาเส้นที่บรรจุไว้ลงในฝ่ามือหน่อยหนึ่ง “เขาจะเลือกสูบยาอย่างดีๆ ในราคาครึ่งเดียวก็ได้ แต่ไม่สูบ เมื่อเช่นนี้ เขาไม่อยู่ในฐานะที่จะต้องประหยัดรายจ่ายนัก”

“แล้วอย่างอื่นเล่า”

“เขาจูดกลิ้งกับตะเกียงและไฟแก๊สเป็นนิจศีล แกจะเห็นได้ว่าภายใน

กล้องใหม่ก็เลยไปซืกรหนึ่ง ไม่ซิดไฟไม่ทำให้เกิดไหม้อย่างนี้หรอก คนเราจะเอา
ไม่ซิดไฟจ่อที่ข้างกล้องทำไมกัน แต่แกจะจุดกล้องกับตะเกียงโดยไม่ให้ภายใน
กล้องไหม้ก็ไม่ได้ แล้วนี่มันไหม้ทางซีกขวาด้วย เพราะฉะนั้นกันถึงว่าเขาเป็น
คนถนัดซ้าย แกลองเอากล้องของแกจุดกับตะเกียงดูซี จะเห็นว่าโดยที่แก
ถนัดขวา แกจะเอียงทางซีกซ้ายเข้าหาไฟ แกจะทำตรงกันข้ามก็ได้เหมือนกัน
แต่ไม่เสมอไป แต่นี่เขาหันกล้องอยู่ในลักษณะนี้เสมอ เห็นไหม แล้วเขาก็
กัดปลายกล้องเสี้ยนอำพันแหงที่เดียว คนที่จะทำเช่นนี้ได้ต้องเป็นคนลำสัน
แข็งแรงและฟันดีทีเดียว ว่าแต่ที่แน่ะ ถ้ากันคะเนไม่ผิด กันได้ยินเสียงเขา
ขึ้นบันไดมาแล้วละ เราคงมีอะไรที่น่าสนใจยิ่งกว่ากล้องของเขาที่จะได้พิจารณา
กันต่อไป”

ในชั่วครู่ต่อมาประตูห้องของเราก็เปิดออก มีชายรูปร่างสูงใหญ่หนุ่มแน่น
คนหนึ่งเดินเข้ามา เขาแต่งตัวดีแต่ทว่าเป็นชุดเรียบ ๆ สีเทาแก่ มือถือหมวก
สีน้ำตาล คคะเนอายุของเขาอยู่ในราวสามสิบ ถึงจะแก่กว่าก็คงไม่กี่ปี

“ผมต้องขอประทานโทษ” เขาพูดน้ำเสียงติดจะประหม่าบ้างเล็กน้อย
“ผมคิดว่าผมควรจะเคาะประตูครับ ถูกแล้ว ผมควรจะเคาะประตูเสียก่อน
แต่ผมกำลังใจคอไม่สู้ดี ท่านต้องให้อภัยนะครับ” เขาเอามือลูบหน้าผากเหมือน
คนที่ตกอยู่ในอาการงง ๆ ครั้นแล้วว่าจะหย่อนกายลงนึ่งก็ไม่เชิง เขาทิ้งตัวลง
บนเก้าอี้ที่เดียว

“ผมสามารถเห็นได้ทีเดียวว่าคุณไม่ได้นอนมาคืนหนึ่งหรือสองคืนแล้ว”
โฮล์มส์พูดในแบบที่เป็นกันเองและง่าย ๆ ของเขา “นั่นเป็นการทอนกำลัง
ทางประสาทยิ่งกว่าการทำงานอีก และยิ่งกว่าความสนุกสนานบันเทิงด้วยซ้ำ
คุณจะบอกผมได้ไหมครับว่าผมจะช่วยอะไรคุณได้บ้าง”

“ผมต้องการคำแนะนำของท่านขอรับ ผมไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร ชีวิต
ของผมจะแตกสลายไปหมดแล้ว”

“คุณประสงค์จะจ้างผมในฐานะนักสืบที่ปรึกษาหรือ”

“ไม่แต่เท่านั้น ผมต้องการความเห็นของท่านในฐานะที่ท่านเป็นคนมี
ความวิฉฉัยดีในฐานะคนที่รู้จักโลกด้วยครับ ผมอยากทราบว่าผมควรจะ
ทำอย่างไรต่อไป ผมหวังในพระเป็นเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ที่ว่าท่านจะสามารถบอกผม
ได้เป็นแน่”

เขาพูดเสียงแหลมหัวนค่อนข้างกระโชก รู้สึกว่าการที่จะพูดออกมานั้น ทำความปวดร้าวให้เกิดแก่เขาเป็นอย่างยิ่ง คล้ายกับว่าเขาต้องข่มและหักห้ามใจ อยู่ตลอดเวลา

“มันเป็นเรื่องละเอียดอ่อนมาก” เขาพูด “ตามปกติคนเราย่อมไม่ประสงค์ จะพูดเรื่องภายในครอบครัวของตัวให้คนอื่นฟังหรอกครับ มันเป็นการทารุณ เหลือเกินที่จะเอาความประพฤติของบุตรภริยามาพูดกับคนสองคนที่ผม ไม่เคยรู้จักมาก่อนเลย เป็นการร้ายกาจทีเดียวที่จะต้องทำเช่นนั้น แต่ผม จนปัญญาเต็มที จึงต้องมาขอคำแนะนำจากท่าน”

“นี่แน่ะ มิสเตอร์แกรนต์ มันไร...” โฮล์มส์เอ่ยขึ้น

แขกของเราพูดลุกขึ้นจากเก้าอี้ทันที “อะไรกันครับ!” เขาร้อง “ท่านรู้จัก ชื่อผมด้วยหรือ”

“ถ้าคุณจะมาในลักษณะที่ไม่อยากเปิดเผยตัวละก็” โฮล์มส์พูดพลางยิ้ม “ผมอยากจะเสนอแนะให้คุณเลิกเขียนชื่อของคุณที่ซบในหมวกเสียเถิด หรือ มิฉะนั้นก็โปรดหันหมวกด้านนอกให้ผู้ที่คุณพูดด้วยก็ได้ เมื่อที่นั่นผมกำลังจะพูด ว่าเพื่อนของผมกับตัวผมเองต่างก็ได้ยินได้ฟังเรื่องลึกลับแปลก ๆ ภายในห้องนี้ มาเยอะแล้ว และว่าเราสบโชคเหมาะเคราะห์ดีไม่น้อยที่ทำให้ผู้ที่เดือดร้อนเกิดความสงบใจมาแล้วเป็นอันมาก ผมหวังว่าเราอาจทำเช่นนั้นแก่คุณบ้างก็ได้ ผม ใครจะขอร้องคุณสักหน่อยจะได้ไหม เพราะเวลาอาจจะมีความสำคัญอยู่บ้าง ก็ได้ คือขอได้โปรดลำดับข้อเท็จจริงในเรื่องของคุณให้เราฟังโดยอย่าให้ชักช้า เสียเวลาอีกเลยครับ”

แขกของเรายกมือขึ้นลูบหน้าผากอีกครั้งหนึ่ง ดูราวกับว่ารู้สึกขมขื่นใจ เป็นอย่างยิ่ง จากสีหน้าและท่าทางของเขาทุก ๆ อิริยาบถ ข้าพเจ้าพอจะเห็นได้ว่าเขาเป็นคนประหยัดถ้อยคำ ระมัดระวังอยู่ และมีความหึงผยองอยู่ใน ธรรมชาติวิสัยของเขาในทำนองที่ชอบปกปิดแผลของเขายิ่งกว่าจะเปิดเผยให้ใคร รู้ทีเดียว ครั้นแล้วโดยฉับพลันทันใดนั้นเขาสลัดมือที่กำของเขาขึ้นเสมือน ปล่อยไปตามลม พร้อมกับเริ่มเล่า

“เรื่องเป็นอย่างนี้ครับ มิสเตอร์โฮล์มส์” เขากล่าว “ผมเป็นคนมี ครอบครัวได้สามปีแล้ว ตลอดเวลาสามปีนั้นผมกับภริยารักใคร่และอยู่กิน กันอย่างผาสุกฉันคู่สามีภริยาที่ดีทั้งหลายเรื่อยมา โดยมีได้มีข้อคิดพ้องหมองใจ

กันทั้งในความคิด คำพูด หรือการกระทำต่ออย่างหนึ่งประการใดเลย ที่นี้ตั้งแต่วันจันทร์ก่อนเป็นต้นมา ความเป็นไปของเราเกิดมีกำแพงผุดขึ้นมา กั้นกลางในระหว่างกันเสียแล้วครับ ผมรู้สึกว่ามีอะไรบางอย่างซ่อนเร้นอยู่ในกิริยาอาการและในความคิดของเธอ ซึ่งผมไม่เข้าใจ ดูประหนึ่งเธอเป็นแต่ผู้หญิงที่ผ่านผมไปมาตามถนนเท่านั้น เรากลับกลายเป็นคนแปลกหน้ากันไป และผมอยากจะทำบางเหลือเกินว่าเพราะเหตุใด

“ก่อนที่ผมจะเรียนให้ท่านทราบความประการหนึ่งประการใดต่อไป ผมใคร่จะขออย่าให้ท่านตระหนกเสียก่อนว่า เอฟฟิภริยาผมรักผมมาก ขอได้โปรดอย่าเข้าใจผิดในข้อนั้นเลยครับ เธอรักผมอย่างสุดสวาสดใจทีเดียว ถึงเดี๋ยวนี้ก็เช่นกัน ผมทราบดี ผมรู้สึกดี ผมไม่มีความสงสัยในข้อนั้นเลย มิสเตอร์ไฮล์มส์ ลงผู้หญิงหลงรักในผู้ชายละก็ เขาจะบอกได้อย่างง่ายดายทีเดียวครับ แต่ตอนนี้มีความลับเกิดขึ้นในระหว่างเราอย่างหนึ่งซึ่งคงจะไม่ทำให้เรากลับคืนเป็นอย่างเก่าได้เลย จนกว่ามันจะกระจ่างขึ้น”

“กรุณาให้ผมได้ทราบข้อเท็จจริงเถิดครับ มิสเตอร์มันโร” ไฮล์มส์ขัดขึ้นด้วยความอดรนทนไม่ได้

“ผมจะเรียนให้ท่านทราบถึงประวัติของเอฟฟิเท่าที่ผมทราบก่อนนะครับ เมื่อผมพบเธอครั้งแรกนั้น เธอตกพุ่มหม้าย แต่ยังเป็นสาวที่เดียวครับ อายุเพียงยี่สิบห้าเท่านั้น ในเวลานั้นเธอยังใช้ชื่อว่ามิสซิสเฮบรอน เมื่อรุ่นสาวเธอออกไปยังอเมริกา และในระหว่างอาศัยอยู่ที่เมืองแอตแลนตานั้น เธอได้แต่งงานกับเฮบรอนคนนี้ ซึ่งเป็นหมอกความที่มีหลักฐานดีจนมีบุตรด้วยกันคนหนึ่ง อยู่มาไ้ชั่วเวลาเกิดเคราะห์ร้ายขึ้นที่นั่น สามียะบุตรของเธอตายลง ผมได้เห็นใบมรณบัตรของเขาเหมือนกันครับ เธอเมื่อที่จะอยู่ในอเมริกาต่อไป จึงกลับมาอาศัยอยู่กับนางสาวที่ปิ่นเนอร์ในมิดเดิลเซกซ์ ผมควรกล่าวด้วยว่าสามียของเธอทิ้งทรัพย์มรดกไว้ให้อาศัยอยู่กินไปได้อย่างสบายทีเดียวครับ เป็นตัวเงินราวสี่พันห้าร้อยปอนด์ ซึ่งเขาได้เอาไปลงทุนไว้เป็นอันดี สามารถเก็บดอกผลคิดถัวแล้วตกราวร้อยละเจ็ดเห็นจะได้ เธอมาอยู่ที่ปิ่นเนอร์ได้เพียงหกเดือนก็ได้พบผม เราต่างคนต่างรักใคร่ซึ่งกันและกัน และได้แต่งงานกันภายในสองสามสัปดาห์ต่อมา

“ตัวผมเองมีอาชีพเป็นพ่อค้าปอ มีรายได้ตกปีละเจ็ดแปดร้อยปอนด์

เพราะฉะนั้นเราจึงมีความเป็นอยู่อย่างสุขสบายทีเดียว เรามีคฤหาสน์อันงาม โดยเสียค่าใช้จ่ายปีละแปดสิบปอนด์อยู่ที่นอร์เบอร์รี ละแวกบ้านของเราเป็นชนบทมากทั้งๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเมือง มีโรงแรมโรงหนึ่งกับบ้านสองหลังอยู่เหนือเราขึ้นไปเล็กน้อย ส่วนทางอีกด้านหนึ่งของสนามที่ประจันหน้าบ้านเรามีกระท่อมอยู่หลังเดียว นอกจากนี้ก็ไม่มีบ้านช่องอีกเลยจนถึงกึ่งทางจะไปสถานี อาชีพของผมบังคับให้ผมต้องเข้าเมืองเฉพาะบางฤดู แต่พอดตกฤดูร้อนผมไม่สู้มีธุระปะปังนัก จึงอยู่แต่กับบ้านสองคนสามีภริยาอย่างสุขสบายที่สุดเท่าที่เราจะประสงค์ให้เป็นไปได้ ผมขอเรียนต่อท่านว่าไม่เคยมีอะไรมาบังเราไว้เสียจากกันเลยจนกระทั่งเรื่องบ้าๆ เรื่องนี้เกิดขึ้น

“มีสิ่งหนึ่งที่ผมควรจะเรียนให้ท่านทราบเสียก่อนที่จะเล่าต่อไป เมื่อเราแต่งงานกันนั้น ภริยาของผมยกทรัพย์สมบัติของเธอให้อยู่ในครอบครองของผมทั้งหมด ทั้งๆ ที่ผมไม่เต็มใจเลย เพราะแลเห็นอยู่ว่าถ้ากิจการของผมฉวยพลาดพลั้งลงไปจะทำให้เกิดความชุกชลักขึ้นเพียงไหน แต่อย่างไรก็ตามเพราะเธอปรารถนาจะให้เป็นอย่างนั้น ผมจึงได้ยอม ทีนี้เมื่อประมาณหกสัปดาห์มาแล้วเธอตรงมาพูดกับผมว่า

“ແຈັກคะ เวลาคุณรับเงินของดิฉันไว้ คุณพูดว่าถ้าดิฉันจะต้องการสักเท่าใดก็ให้บอกใช้ไหมคะ’

“ແນ่นอน’ ผมตอบ ‘ก็เงินของเธอนี่’

“ดีแล้วค่ะ’ เธอพูด ‘ดิฉันอยากจะได้สักร้อยปอนด์’

“ผมสะดุดใจเล็กน้อยเมื่อได้ยินเช่นนั้น เพราะนึกเสียว่าเธอคงอยากได้แต่เพียงเครื่องแต่งตัวชุดใหม่หรืออะไรเทือกนี้เท่านั้น ไม่นึกเลยว่าเธอจะต้องการมากถึงเพียงนี้

“เธอจะเอาไปทำอะไร’ ผมถาม

“อ้อ’ เธอพูดที่เล่นที่จริง ‘ไหนคุณบอกว่าคุณเป็นแต่เพียงนายธนาคารของดิฉันเท่านั้นยังงั้น นายธนาคารเขาไม่เคยถามเจ้าของเงินไม่ใช้หรือคะ’

“เมื่อเธออยากได้จริงๆ ก็เอาไปเถอะ’ ผมพูด

“ค่ะ ดิฉันอยากได้จริงๆ ค่ะ’

“เธอจะไม่บอกฉันหรือว่าจะเอาไปทำอะไร’

“สักวันหนึ่งค่ะ แต่ยังไม่ใช้เดี๋ยวนี้นะคะ แจ็ก’

“เมื่อเชื่อนั้นผมก็จำเป็นต้องอนุโลมตาม นี่แหละครับเป็นครั้งแรกที่ความลับเกิดขึ้นในระหว่างเรา ผมให้เช็คเธอไปแล้วก็ไม่นึกถึงเรื่องนี้อีกเลย มันอาจไม่เกี่ยวกับเรื่องที่เกิดต่อมาก็ได้ แต่ผมคิดว่าควรจะเรียนให้ท่านทราบไว้ด้วยจึงได้เล่า

“เมื่อคืนผมได้เรียนให้ท่านทราบแล้วว่ามีการท่อมหลังหนึ่งอยู่ไม่ไกลจากบ้านของเรานัก ชั่วแต่มีสนามคั่นเท่านั้น แต่การไปยังกระท่อมนี้ ท่านจะต้องไปตามถนนใหญ่แล้วเลี้ยวเข้าตรอก ถัดกระท่อมไปเป็นสุ่มทุมต้นเฟอ์พันธุ์สกอตเล็ก ๆ ผมเคยเดินเล่นไปแถวนั้นบ่อย ๆ เพราะรู้สึกว่ามันไม่เป็นที่นอนอย่างวิเศษ ตัวกระท่อมนั้นร้างมาสักแปดเดือนแล้ว ซึ่งน่าเสียดายอยู่ เพราะเป็นกระท่อมสองชั้นที่กระจุมกระจิมน่ารัก ชั้นบนมีเฉลียงแบบเก่า ๆ และมีเถาไม้ดอกชนิดหนึ่งเลื้อยอยู่ครึ้ม ผมเคยยืนร่ำฟังก้อยู่ในใจหลายครั้งว่า มันช่างเป็นบ้านเล็ก ๆ ที่เรียบร้อยสวยงามอะไรอย่างนั้น

“ที่นี้เมื่อตอนเย็นวันจันทร์ที่แล้วผมกำลังเดินเล่นอยู่แถวนั้น ก็เห็นรถบรรทุกเปล่าคันหนึ่งแล่นสวนทางออกมาตามตรอก และเห็นผมกับข้าวของต่าง ๆ วางกองอยู่บนสนามหน้าเฉลียงของกระท่อมนั้น จึงเห็นได้ว่ากระท่อมมีคนเช่าแล้ว ผมเดินผ่านไปแล้วก็หยุดยืนดูไปทั่วบริเวณกระท่อมด้วยความสงสัยว่าคนชนิดใดจะมาอยู่ใกล้บ้านเรา ขณะที่ยืนดูผมรู้สึกวาที่หน้าต่างชั้นบนก็มีดวงหน้าดวงหนึ่งเยียมมองดูผมอยู่เหมือนกัน

“ผมไม่ทราบว่าดวงหน้านั้นเป็นอย่างไร เพราะผมยืนอยู่ห่างกระท่อมออกไปหน่อยหนึ่งจึงเห็นไม่ถนัด แต่ผมรู้สึกสั่นหลังเย็นวาที่เดียวครับ มีสเตอร์โฮล์มส์ เพราะมีอะไรบางอย่างผิดธรรมดาเหมือนอย่างกับไม่ใช่หน้ามนุษย์อย่างนั้นแหละ พอเกิดความรู้สึกเช่นนี้ขึ้น ผมก็เร่เข้าไปใกล้โดยเร็วเพื่อจะดูให้ถนัดว่ามนุษย์อะไรมองดูผม แต่หน้านั้นกลับผลุบหายเข้าไปทันที เหมือนกับถูกดึงเข้าไปในความมืดของห้องที่เดียว ผมยืนงออยู่กับที่ถึงห้านาที พยายามจะแยกแยะความรู้สึกของผมดู แต่ก็บอกไม่ได้ว่าเป็นหน้าผู้ชายหรือผู้หญิงกันแน่ ผมอยู่ไกลเกินไปจนเห็นไม่ถนัด แต่สีของหน้านั้นลึกลับติดตามผมที่สุดหน้านั้นชืดขาวเหมือนดินสอพอง ลักษณะต้ง ๆ ผิดธรรมดา ผมรำคาญแก่ใจจนเกิดความตั้งใจว่าจะต้องดูให้รู้แจ้งว่าคนที่มาอยู่กระท่อมใหม่นี้เป็นอะไร จึงเข้าไปเคาะประตูเรียก ลักประเดี๋ยวกี้มีผู้หญิงรูปร่างสูงผอมคนหนึ่งเปิดประตู

เยี่ยมหน้าอันบึ้งตึงบอกบุญไม่รับออกมา

“‘คุณต้องการอะไร’ ยายนั่นพูดสำเนียงแปร่งๆ แบบคนทางเหนือ

“‘ผมเป็นเพื่อนบ้านอยู่ทางโน้น’ ผมพูดพลางพยักหน้าบึ้งไปใ้ไปทางบ้านของผม ‘ผมเห็นคุณย้ายมาใหม่ๆ จึงมาคิดว่าจะช่วยเหลืออะไรได้บ้าง’

“‘อ้อ ถ้าเราต้องการคุณเมื่อไหร่ล่ะก็ เราจะไปบอก’ ยายนั่นพูดแล้วปิดประตูเสียจนผมแทบหน้าหงาย เมื่อถูกบอกบ้ดอย่างมะนาวไม่มีน้ำ ผมก็หันหลังกลับไปบ้าน ตลอดค่านั้นผมพยายามจะเอาเรื่องอื่นมาคิดสักเท่าใด ใจก็ไม่วายทวนกลับไปคิดถึงหน้าที่เยี่ยมหน้าต่างกับความหยาบคายของผู้หญิงคนนั้นอยู่ร่ำไป ผมตั้งใจว่าจะไม่พูดเรื่องนี้ให้ภริยาฟังเพราะเธอเป็นคนประสาอ่อนและหุนหันพลันแล่น ผมไม่อยากจะเอาเรื่องไม่ดีมาบอกเล่าให้เธอรู้เลยที่เดียว อย่างไรก็ตาม ก่อนจะม่อยหลับไป ผมเพียงแต่บอกเธอว่ากระท่อมนี้มีคนมาอยู่แล้วเท่านั้น ซึ่งเธอไม่ตอบว่ากระไร

“ตามปกติผมเป็นคนนอนหลับสนิทเป็นที่สุด ญาติพี่น้องเขาพูดล้อผมอยู่ตลอดมาว่าไม่มีอะไรจะมาปลุกผมให้ตื่นตอนดึกๆ ได้เลย แต่คืนนั้นมันประหลาดครับ จะเป็นเพราะความตื่นเต้นเล็กๆ น้อยๆ ที่ผมได้ประสบมาเมื่อตอนกลางวันหรือเปล่าก็ไม่ทราบ ผมนอนหลับไม่สนิทเหมือนอย่างปกติเลย จะว่าฝันไปก็ไม่เชิง รู้สึกกร๊วๆ เหมือนกับว่ามีอะไรเกิดขึ้นในห้อง แล้วค่อยๆ รู้สึกแน่นขัดขึ้นทีละเล็กทีละน้อยว่าภริยาผมกำลังจัดแจงแต่งตัว สวมเสื้อคลุมสวมหมวกแก่ป้ผู้หญิง ผมรู้สึกตัวว่าได้พึมพำถ้อยคำคล้ายๆ กับแสดงความแปลกใจหรือห้ามปรามออกไป พร้อมกันนั้นหยันตาอันปรือของผมก็กระทบหน้าของเธอซึ่งต้องแสงเทียน ผมพิศวงใจจนพูดอะไรไม่ออก เธอมีลักษณะสีหน้าที่ผมไม่เคยเห็นมาก่อนเลย และไม่เคยนึกว่าจะเป็นเช่นนั้น หน้าซีดหายใจถี่ เหลียวมองเล็กล็กมาทางเตียงพลางลูกลี้ลูกลกนผูกเสื้อคลุมพลางคล้ายกับจะหวาดไปว่าผมตื่น ครั้นคิดตายใจเสียว่าผมยังหลับอยู่แล้ว เธอก็ย่องกริบออกไปจากห้อง ต่อมาอีกสักประเดี๋ยวมก็ไ้ยินเสียงดังเอี๊ยด ซึ่งคงเกิดจากบานพับประตูหน้าต่างนั่นเอง ผมลุกขึ้นนั่งบนเตียงเอามือเชกพนักเพื่อให้แน่ใจว่าผมตื่นจริงๆ แล้วล้วงนาฬิกาพกใต้หมอนขึ้นมาดู เป็นเวลาที่สามรู้สึกพิศวงใจเป็นที่สุดว่าภริยาผมออกไปทำอะไรข้างนอกในเวลาตีสามเช่นนี้หนอ

“ผมนั่งคิดตลบตบทวนอยู่ไปมาเป็นเวลาราวยี่สิบนาที พยายามจะหา

คำอธิบายที่อาจเป็นไปได้ ยิ่งคิดก็ยิ่งพิศวงทางอธิบายไม่ได้เลย ผมยังนั่งงออยู่เช่นนั้นจนได้ยินเสียงประตูค่อยๆ ปิดอีกครั้งหนึ่ง แล้วได้ยินเสียงฝีเท้าขึ้นบันไดมา

“เอฟพี เธอออกไปไหนมา’ ผมเอ่ยถามขึ้นในขณะที่เธอเดินเข้าห้อง

“เธอตกใจสะดุ้งโหยงพร้อมกับร้องอุทานเมื่อผมพูด เสียงร้องและอาการสะดุ้งตกใจยิ่งทำให้ผมวุ่นวายใจยิ่งขึ้นอีก เพราะมันเป็นอาการส่อพิรุณเห็นอยู่ชัดๆ ภารกิจผมแต่ก่อนร้อนระไรก็เป็นคนเปิดเผย พูดอะไรตรงไปตรงมาเสมอ เมื่อมาเห็นเธออย่างเข้าห้องของเธอเอง แล้วก็แสดงอาการตกใจอย่างขงูเห่าหนีตีฟกต่อคำถามของสามีเช่นนี้ คิดไปแล้วมันทำให้ผมใจหายทีเดียวครับ

“คุณตื่นหรือคะ แจ็ก!’ เธอร้องพลางหัวเราะอย่างประหม่า ‘ดิฉันคิดว่าอะไรๆ จะไม่ทำให้คุณตื่นเสียอีก’

“เธอไปไหนมา’ ผมถามอย่างเคร่งขรึมยิ่งขึ้นอีก

“ดิฉันเข้าใจว่าคุณคงแปลกใจเป็นธรรมดา’ เธอพูด และผมสามารถเห็นได้ว่าในขณะที่แกเงื่อนผูกเสื้อคลุมนั้นมือของเธอสั่นทีเดียว ‘เพราะดิฉันไม่เคยทำเช่นนั้นมาก่อนเลยในชีวิต ความจริงนั้นดิฉันรู้สึกอึดอัด ต้องการอากาศบริสุทธิ์เหลือเกินคะ คิดว่าถ้าไม่ออกไปข้างนอกเสียสักหน่อยคงเป็นลมจริงๆ นะคะ ดิฉันจึงออกไปยืนที่หน้าประตูราวสองสามนาที ตอนนี้ดิฉันรู้สึกสบายเป็นปกติแล้วค่ะ’

“ตลอดเวลาที่เล่าเรื่องนี้เธอไม่มองมาทางผมเลย ทั้งส้อมเสีงก็ไม่เหมือนปกติ ทำให้ผมจับพิรุณได้ว่าเธอไม่ได้พูดความจริง ผมไม่ตอบว่าอะไร เป็นแต่หันหน้าเข้าข้างฝา รู้สึกปวดร้าวในหัวใจ เพราะความระแวงสงสัยเปรียบเหมือนลูกศรอาบยาพิษสักพันเล่มมาระดมกันที่มดแดง ภารกิจของผมซ่อนเร้นอำพรางอะไรไว้จากผมหรือ เธอไปไหนมาในยามวิกาลเช่นนั้น ผมรู้สึกว่าจิตใจของผมคงไม่สงบลงได้เลยจนกว่าจะทราบความจริง แต่กระนั้นผมก็ไม่อยากซักไซ้ไล่เลียงเธอ ในเมื่อเธอได้บอกความไม่จริงแก่ผมเสียแล้ว ตกกลางเวลาดต่อมาของคืนนั้นผมนอนกระสับกระส่ายพลิกไปพลิกมา คิดแล้วคิดเล่าก็ตีปัญหาไม่แตกจนแล้วจนรอด

“วันนั้นผมควรจะเข้าเมืองอย่างยิ่ง แต่ผมวุ่นวายใจเกินไปจนไม่เป็นอันคิดอ่านการท่ามาหากิน ภารกิจของผมก็ดูเหมือนจะวุ่นวายใจเท่าๆ กับผมเหมือนกัน

จากทางต้ออันแสดงควมสงสัยที่เธอขำเลียงมองดูผมอยู่เรื่อย ผมสามารถจะเห็นได้ว่าเธอเข้าใจดีว่าผมไม่เชื่อคำพูดของเธอ แต่เธอก็จนปัญญาไม่รู้ที่จะทำประการใด ในระหว่างรับประทานอาหารเช้าเราแทบไม่ได้ปรึภกพูดจากันเลย พอเสร็จอาหารเช้าแล้วผมก็ออกไปเดินเล่นทันที หมายว่าอากาศบริสุทธิ์ยามเช้าคงทำให้ผมตีปัญหาเรื่องนี้แตกได้บ้าง

“ผมไปไกลถึงคริสตัลพาเลส วนเวียนอยู่ในบริเวณนั้นราวชั่วโมงหนึ่ง แล้วจึงกลับไปยังนอร์เบอร์เมื่อเวลาสิบสามนาฬิกา บังเอิญผ่านกระท่อมจึงหยุดยืนดูประตึเดียวหนึ่ง เพื่อจะพานพบหน้าประหลาดที่เยี่ยมมองผมเมื่อวันก่อนบ้าง ในขณะที่ผมยืนอยู่นั้น ท่านลองคิดดูสิครับ มิสเตอร์โฮล์มส์ ว่าผมแสนจะประหลาดใจสักเพียงใด เมื่อประตูเปิดออกฉับพลัน แล้วภริยาของผมเดินออกมา!

“ผมตกตะลึงงายงันไปเมื่อได้เห็นเธอ แต่ควมสะเทือนใจของผมยังไม่เท่าที่ปรากฏบนใบหน้าของเธอเมื่อสายตาเราพบกันนั้นเลย ชั่วอดีตใจหนึ่งเธอทำท่าเหมือนจะกลับเข้าไปในบ้านอีก แต่ครั้นเห็นไม่มีประโยชน์ที่จะหลบเร้น เธอจึงได้เดินตรงเข้ามาหาผม แสร้งทำเป็นยิ้มท้ง ๆ ที่หน้าซีดขาวและสายตาเต็มไปด้วยควมตกใจเห็นอยู่โทนโทที่เดียว

“‘อ้า แจ็กคะ!’ เธอพูด ‘ดิฉันเพิ่งเข้าไปเยี่ยมเพื่อนบ้านใหม่ของเราเดี่ยวนี้เองแหละคะเพื่อจะมีอะไรให้ช่วยเหลือบ้าง ทำไมคุณถึงมองดิฉันอย่างนั้นเล่าคะ แจ็ก คุณไม่ได้โกรธดิฉันไม่ใช่หรือคะ’

“‘อ้อ’ ผมพูด ‘เมื่อคืนนี้เธอก็มาที่นี่เองนะซี’

“‘เอ๊ะ คุณหมายความว่าอะไรคะ’ เธอร้อง

“‘เธอมาที่นี่ ฉันแน่ใจทีเดียว คนพวกนี้เป็นใคร เธอถึงได้ลอบออกมาหาเขาในเวลาดึกดื่นเช่นนั้น’

“‘ดิฉันยังไม่เคยมาเลยคะ’

“‘เธอจะปดฉันได้ยังไงกัน’ ผมร้องขึ้นบ้าง ‘เวลาพูดเสียงของเธอ นั้นแหละเปลี่ยนไป ฉันจะเค้นเอาควมลับจากเธอได้เมื่อใดเล่า ฉันจะเข้าไปในกระท่อมเดี่ยวนี้ ฉันจะจัดการเรื่องนี้ให้ถึงที่สุดให้ได้’

“‘อย่า อย่าคะ แจ็ก เพื่อเห็นแก่พระเจ้า อย่าคะ!’ เธอละล่ำละลักด้วยความสะทกสะเทือนใจอย่างเหลือที่จะหักห้ามได้ ครั้นผมเข้าไปใกล้

ประตูลูกก็ยึดชายแขนเสื้อผมไว้เต็มแรง ทั้งจุดรั้งผมกลับออกมาเสียเต็มเห็นยาว

“ดิฉันขออภัยค่ะ’ เธอร้อง ‘ดิฉันขอสาบานว่าสักวันหนึ่งดิฉันจะต้องเล่าให้คุณฟังทุกอย่างแหละค่ะ แต่มันไม่เป็นผลอะไรหรอกค่ะนอกจากความยุ่งยากถ้าคุณจะไปในกระท่อมนั้น’ ครั้นผมพยายามจะสลัดออกจากเธอ เธอกลับเกาะผมไว้แน่น พลังร้องห้ามเสียจนเสียงหลง

“โธ่ เชื่อดิฉันเถิดค่ะ แจ็ก!’ เธอร้อง ‘เชื่อดิฉันสักครั้งเถิดค่ะ ครั้งเดียวเท่านั้น คุณจะไม่เสียเหตุอะไรที่ต้องเสียใจเลยนะคะ ขอให้รู้เถิดค่ะว่าดิฉันไม่ปิดบังความลับอะไรจากคุณเลยนะคะ ถ้าไม่ใช่เพื่อคุณเอง เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของเราที่เดียวค่ะ คุณกลับบ้านกับดิฉันเสียเถิดค่ะ แล้วอะไรๆจะเรียบร้อยทุกอย่าง ถ้าคุณยังขึ้นจะเข้าไปในกระท่อมนั้นให้ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างในระหว่างเราก็คืออันเล็กกัน’

“ในกิริยาอาการของเธอแสนจะเต็มไปด้วยความเอาจริงเอาจังและวิงวอนขออภัย จนคำของเธอทำให้ผมเกิดความสมเพชและยังยืนลังเลอยู่หน้าประตู

“ฉันจะลองเชื่อเธอสักครั้ง แต่ต้องมีเงื่อนไข เงื่อนไขอย่างเดียวเท่านั้น’ ผมพูดขึ้นในที่สุด ‘คือตั้งแต่บัดนี้ไปความลับลับนี้จะต้องสิ้นสุดกันที่ เธอจะรักษาความลับของเธอไว้ก็ตามใจ แต่เธอจะต้องสัญญากับฉันว่าเธอจะไม่มาบ้านนี้ในยามวิกาลอีก และจะไม่ทำเช่นนี้โดยไม่ให้ฉันรู้ด้วยเป็นอันขาด ฉันเต็มใจจะลืมเรื่องที่ผ่านมาแล้วตามคำขออภัย ถ้าเธอจะให้สัญญาก่อนว่าจะไม่ทำเช่นนี้อีกต่อไป’

“ดิฉันเชื่อว่าคุณคงไว้ใจดิฉัน’ เธอร้องขึ้นพร้อมกับถอนหายใจด้วยความโล่งอก ‘มันจะเป็นไปตามความปรารถนาของคุณทุกประการ มาเถิดค่ะ กลับไปบ้านของเรากันเถิดค่ะ’

“เธอยังรั้งแขนเสื้อของผมไว้ พลังออกเดินคุ่มๆ พาผมเดินห่างจากกระท่อม ในขณะที่เดินไปด้วยกันผมได้เหลียวกลับไปมองดู เห็นหน้าเหลืองๆ ที่ผมจะระเินมาแล้วเยี่ยมหน้าต่าขุ่นบนมองดูเธออยู่ มีอะไรเกี่ยวข้องกับอยู่หรือในระหว่างเจ้าหน้าประหลาดนี้กับภริยาผม หรือว่ายายผู้หญิงที่หายขาดกับผม เมื่อวันก่อนกับภริยาผมจะมีความนัยอะไรกัน ดูมันเป็นปริศนาอันแปลกประหลาดเสียจริง ๆ จนทำให้ผมรู้สึกที่จิตใจผมจะสงบลงไม่ได้เลยจนกว่าปริศนานี้จะได้ไขออกสู่ความสว่าง

“หลังจากนั้นผมอยู่กับบ้านเป็นเวลาสองวัน และภริยาผมก็ดูเหมือนรักษาความลับสัญญาอยู่กระรอยดี เพราะเท่าที่ผมทราบ เธอมิได้กล้ากรายออกไปนอกบ้านเลย แต่อย่างไรก็ตาม ในวันที่สามผมก็จับได้ว่าความลับสัญญาที่เธอให้ไว้แก่ผมไม่เป็นการเพียงพอที่จะเหนี่ยวรั้งเธอให้ห่างจากอิทธิพลลึกลับนี้เสียแล้ว

“ในวันนั้นผมเข้าเมือง แต่กลับโดยรถไฟขบวน ๑๔.๔๐ นาฬิกา แทนขบวน ๑๕.๓๖ นาฬิกาตามปกติของผม พอผมเข้าบ้าน หญิงรับใช้ก็วิ่งเข้ามาในห้องโถงด้วยหน้าตาตื่นๆ ซอบกล

“‘นายผู้หญิงไปไหน’ ผมถาม

“‘ดิฉันคิดว่าออกไปเดินเล่นเจ้าค่ะ’ หล่อนตอบ

“ความระแวงสงสัยแล่นขึ้นมาจากใจผมทันที ผมวิ่งขึ้นไปข้างบนเพื่อจะดูให้รู้แน่ๆ ว่าเธอไม่ได้อยู่ในบ้าน บังเอิญมองออกไปนอกหน้าต่างเห็นคนรับใช้ที่ผมพูดเมื่อไม่กี่วันก่อนกำลังวิ่งตัดสนามไปทางกระท่อม ผมก็เข้าใจทันทีว่าหมายถึงอะไร คือภริยาผมแอบไปที่นั่นอีก และคงสั่งคนรับใช้ไว้ให้ไปตามเมื่อผมกลับมานั่นเอง ผมโกรธจนตัวสั่น วิ่งตามออกไป ตั้งใจว่าจะตัดปัญหาเรื่องนี้ให้สิ้นเรื่องสิ้นราวเสียที ผมเห็นภริยากับคนรับใช้วิ่งสวนทางมาตามตรอก แต่ผมไม่ได้หยุดพูดกัน ก็ความลับที่ชะงักง่อมอยู่เหนือชีวิตจิตใจของผมอยู่ในกระท่อมนี้ครับ ผมจึงมุ่งหน้าไปยังกระท่อม หมายใจว่าจะเปิดโปงมันเสียที เป็นยังไงก็เป็นกัน แม้แต่จะเคาะประตูผมก็ไม่เคาะ เมื่อผมไปถึง ผมรีเข้าไปปิดลูกบิดประตูแล้วเปิดพรูดเข้าไปทีเดียว

“ที่พื้นชั้นล่างเรียบเรียบไม่มีใคร ในครัวมีกาต้มน้ำหนึ่งส่งเสียงร้องอยู่บนเตากับมีแมวดำใหญ่ตัวหนึ่งนอนขดอยู่ในกระท่อม แต่ไม่ยักมีชายผู้หญิงที่ผมเคยพบอยู่ด้วย ผมวิ่งเข้าไปยังอีกห้องหนึ่งก็เรียบไม่มีใคร ผมจึงวิ่งขึ้นบันไดดูห้องชั้นบนอีกสองห้อง ก็ไม่ปรากฏว่ามีใครอีก ไม่มีใครอยู่ในกระท่อมนั้นเลยครับ มิสเตอร์โฮล์มส์ เครื่องเรือนและรูปภาพที่ประดับประดาล้วนแต่เป็นของพื้นๆ และธรรมดาๆ ที่สุด เว้นแต่ห้องซึ่งผมเห็นหน้าประหลาดเยี่ยมออกมาที่หน้าต่างห้องเดียวเท่านั้นที่หุรหุรนาอยู่ ความระแวงสงสัยทั้งปวงทำให้ผมเดือดพลุ่งขึ้นมาทีเดียวเมื่อผมแลไปเห็นภาพถ่ายขนาดใหญ่ของภริยา ซึ่งผมขอให้เธอไปถ่ายมาเมื่อสามเดือนที่แล้ว กลับมาตั้งอยู่บนกรอบเตาผิงในห้องนั้นเสียฉิบ

“ผมอยู่ในกระท่อมที่นั่นนานพอดูเพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีใครอยู่จริงๆ แล้วผมก็กลับออกมา รู้สึกลุ่มใจยิ่งกว่าเก่าหลายร้อยเท่าพันทวี เมื่อเข้าบ้านผมพบภริยาออกมาในห้องโถง แต่ผมกำลังป่วยใจและเคืองจัดจนพูดไม่ออก จึงผ่านเธอไปยังห้องสมุด แต่เธอก็ยังตามผมเข้าไปจนได้ก่อนที่ผมจะปิดประตู

“ดิฉันเสียใจเหลือเกินค่ะที่ผิดสัญญา” เธอพูด ‘แต่ถ้าคุณทราบเรื่องทั้งหมด ดิฉันเชื่อว่าคุณคงให้อภัยดิฉันเป็นแน่’

“งั้นก็บอกมาให้หมดซี” ผมพูด

“ไม่ได้ค่ะ แจ็ก ดิฉันบอกไม่ได้” เธอร้อง

“ถ้าเธอยังไม่ยอมบอกว่าเป็นใครมาอาศัยอยู่ในกระท่อมที่นั่น และใครที่เธอให้รูปถ่ายเขาไว้ ก็เป็นอันว่าเลิกเชื่อกันที่ ความเชื่อถือใดๆ ในระหว่างเราจะมีไม่ได้เป็นอันขาดตั้งแต่บัดนี้” ผมพูดเท่านั้นแล้วก็ออกจากบ้านมา

“เรื่องเกิดขึ้นเมื่อวานนี้เอง มีสเตอร์โฮล์มส์ แล้วผมก็ไม่ได้กลับเข้าบ้านอีกเลย ทั้งไม่ทราบอะไรอีกเกี่ยวกับเรื่องนี้ นี่แหละครับเป็นเงามืดที่เกิดขึ้นในระหว่างเรา มันสั้นสะเทือนประสาทผมไม่มีผิด จนผมไม่ทราบว่าจะทำอะไรจึงจะดี เช้าวันนี้เองผมนึกขึ้นได้ว่าท่านนี่แหละครับจะแนะนำผมได้ ผมจึงรีบมาและขอมอบตัวผมไว้ในมือของท่านอย่างเต็มที่ หากมีข้อหนึ่งข้อใดที่ผมยังมีได้เล่าให้กระจ่าง ก็ขอได้โปรดซักถามผมเถิดครับ แต่ข้อสำคัญที่สุด ได้โปรดบอกผมว่าควรจะทำประการใด ผมรู้สึกว่าคุณยุ่งยากเดือดร้อนนี้เป็นสิ่งที่เหลือทนแล้วครับ”

โฮล์มส์กับข้าพเจ้านั่งฟังเรื่องราวอันแปลกประหลาดนี้ด้วยความสนใจเป็นที่สุด ตามลำดับที่เขาปล่อยออกมาอย่างกระท่อนกระแท่น และน้ำเสียงกระซอกกระซากเป็นตอนๆ เนื่องจากตกอยู่ในใต้อารมณ์สะเทือนใจอย่างสุดขีด สหายของข้าพเจ้านั่งเงี้ยวอยู่หลายนาที่ในอาการเอามือเท้าค้าง จมอยู่ในห้วงแห่งความคิด ครั้นแล้วจึงพูดขึ้นในที่สุด

“คุณสาบานได้ไหมว่าใบหน้าที่คุณเห็นที่หน้าต่างเป็นหน้าผู้ชาย”

“ทุกครั้งที่เห็นผมอยู่ห่างจากหน้าต่างเกินไป เพราะฉะนั้นผมจะพูดให้แน่ลงไปไม่ได้หรอกครับ”

“แต่อย่างไรก็ตาม คุณรู้สึกว่าเป็นใบหน้าที่น่าเกลียดมากใช่ไหมครับ”

“ดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่ผิดธรรมดาและมีลักษณะตึงๆ ซอปกกล พอผม

เข้าไปใกล้ มันก็ผลุบหายไปที่ทุกที่”

“ภริยาของคุณมาขอเบิกเงินหนึ่งร้อยปอนด์แต่เมื่อใด”

“เกือบสองเดือนมาแล้วครับ”

“คุณเคยเห็นรูปถ่ายสามีเก่าของเธอไหม”

“ไม่เคย หลังจากการตายของเขาแล้ว ที่แอตแลนตาเกิดไฟไหม้ใหญ่ บรรดาเอกสารต่างๆของเธอถูกไฟไหม้หมด”

“แต่ถึงกระนั้นเธอก็มีใบมรณบัตรของเขา คุณบอกว่าคุณได้เห็นใช้ไหม”

“ครับ เป็นใบแทนที่เธอขอได้เมื่อเกิดไฟไหม้แล้ว”

“คุณเคยพบใครที่รู้จักกับเธอในอเมริกาบ้างไหม”

“ไม่เคย”

“เธอเคยปรารถนาจะกลับไปเยี่ยมเยียนอีกบ้างไหม”

“ไม่เคย”

“หรือจะได้รับการจดหมายจากอเมริกา”

“ไม่มี”

“เฮลละ ขอบคุณ ตอนนี้ผมจะต้องคิดทบทวนดูสักหน่อย ถ้ากระท่อม ถูกทิ้งร้างเสียแล้วละก็ อาจจะทำให้เกิดความลำบากบ้าง แต่ถ้ามันจะเป็นอย่างที่ผม นึกมากกว่า คือพอคนในกระท่อมรู้ว่าคุณมา ก็เลยหนีไปเสียก่อนที่คุณจะ เข้าไปดูเมื่อวานนี้ ขณะนี้เขาอาจกลับมาแล้วก็ได้ และเราควรจะสร้างเรื่องนี้ได้ โดยง่ายทีเดียว เมื่อเช่นนี้ผมใคร่จะขอแนะนำให้คุณกลับไปที่นอร์เบอร์รี่เสียก่อน ไปตรวจดูหน้าต่างกระท่อมอีกที ถ้ามีเหตุผลที่จะพึงเชื่อได้ว่ามีคนอยู่แล้ว อย่า ชื่นเข้าไปปล้ำคุณ แต่ขอให้คุณโทรเลขบอกให้ผมทราบ เราจะไปหาคุณภายใน หนึ่งชั่วโมงที่ได้รับโทรเลข แล้วไม่ช้าก็คงช่วยกันสะสางเรื่องนั้นจนถึงที่สุด”

“แต่ถ้ามันยังร้างอยู่เล่าครับ”

“ในข้อนี้ผมจะไปหาคุณในวันพรุ่งนี้ และจะได้พูดกับคุณอย่างแจ่มแจ้ง สัวส์ดี แต่ข้อสำคัญที่สุดอย่าโมโหจนเฉียวเป็นอันขาดจนกว่าจะมีเหตุอันสมควร”

“กันเกรงว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องไม่สู้ดีเสียแล้วละ วัตสัน” เพื่อนข้าพเจ้าพูดขึ้น เมื่อกลับจากการเดินตามไปส่งมิสเตอร์แกรนดท์ มันโร ที่ประตู “แกเห็นยังงั”

“ฟังๆ ดูก็น่าเกลียดชอบกล” ข้าพเจ้าตอบ

“ถึงว่าซี เรื่องนี้มีการแอบแฝงซุกกันแน่แท้เลย ถ้ามิฉะนั้นก็น่าเข้าไปฉุดไปมาก”

“ใครเล่าเป็นคนแอบแฝงชู้กิน”

“มันต้องเป็นเจ้าตัวคนที่อาศัยอยู่ในห้องเดียวกับที่สุขสบายในกระท่อมนั้น และมีรูปถ่ายของผู้หญิงคนนี้อยู่เหนือเตาผิงด้วย กันจะบอกให้ วัตสัน มีอะไรบางสิ่งเกี่ยวกับใบหน้าที่หน้าตานั้นกระทบใจกันมาก ต่อให้อีกทีโลกกันก็คงไม่พลาดคดีนี้เป็นแน่”

“แกมีความเห็นแล้วหรือ”

“มี เป็นความเห็นชั่วคราว แต่ถ้ามันไม่ตรงกับความจริง กันก็แปลกใจเต็มที่ คือสามีเก่าของผู้หญิงคนนี้อยู่ในกระท่อมนั่นแหละ”

“ทำไมแกถึงคิดอย่างนั้น”

“ก็จะอธิบายความลึกลับลึกลอนของหล่อนที่จะไม่ให้สามีใหม่เข้าไปในกระท่อมเป็นอย่างอื่นได้อย่างไรเล่า ข้อเท็จจริงเท่าที่กันอ่านได้เป็นทำนองคล้ายๆอย่างนี้ คือแม่ผู้หญิงคนนี้แต่งงานในอเมริกา แล้วสามีเกิดกลายเป็นคนมีลักษณะที่น่าเกลียด หรือเราอาจพูดว่าเขาเป็นโรคที่น่าเกลียดบางอย่างแล้ว กลายเป็นไข้เรื้อรังหรือเป็นคนพิการจะได้ไหม แม่ผู้หญิงทนอยู่ไม่ได้จึงหนีกลับอังกฤษ เปลี่ยนชื่อเสียงของหล่อนเสียและเริ่มชีวิตใหม่ หล่อนมีสามีใหม่ได้สามปี หนีว่าปลอดภัยแล้ว เพราะได้แสดงมรณบัตรของชายคนใดคนหนึ่งให้หล่อนตีชดุมใช้ชื่อสกุลของเขาให้สามีใหม่ดู แล้วจู่ๆเจ้าสามีเก่าหรือผู้หญิงคนใดคนหนึ่งที่มีว่สมุยกับเขาเกิดรู้ที่อยู่ของหล่อนเข้า จึงมีจดหมายขู่ว่าจะมาแฉ โปยความลับของหล่อน หล่อนจึงขอเงินสามีร้อยปอนด์เอาไปให้สามีเก่าเพื่อซื้อความรำคาญ แต่แม่ผู้หญิงกับเจ้าผู้ชายกลับได้ใจพากันมา และในตอนที่สามีบอกภริยาว่ามีคนมาอยู่ที่กระท่อมแล้วนั้น หล่อนคงรู้แล้วไม่ทางใดก็ทางหนึ่งว่าเป็นคนที่ตามกวนหล่อนนั่นเอง หล่อนรอจนสามีหลับแล้วก็ลอบออกไปหาเขาพยายามพูดจาหวานล่อลอมให้กวนหล่อน ครั้นไม่สำเร็จ เข้าขึ้นหล่อนจึงไปอีก พูดกันจนสามีกลับมาพบตั้งเขาเล่าแล้ว หล่อนลัญญากับเขาว่าจะไม่ไปที่กระท่อมนี้ไปอีก แต่หลังจากนั้นอีกสองวันความหวังที่จะกำจัดผู้ตามกวนกลับเข้าสิงหล่อนอย่างแรงกล้า หล่อนจึงลองใช้ความพยายามดูอีกที โดยเอารูปถ่ายซึ่งคงจะถูกเรียกร่องติดตัวไปด้วย ในระหว่างที่พูดกันยังไม่เสร็จเรื่อง สาวใช้ก็พรวดเข้าไปบอกว่านายกลับมาแล้ว ซึ่งหล่อนนี่ก็อยู่ว่าสามีของตัวเองจะตามไปที่กระท่อมเป็นแน่ ก็ให้คนที่อยู่ในกระท่อมหลบออกไปเสียทางประตูหลัง เห็น

จะเข้าไปแอบอยู่ในสุมทุมตันเพอร์โกล์ๆ นั้นแหละ เพราะเหตุนี้ฝ่ายสามีจึงได้พบว่ากระท่อมถูกทิ้งร้าง อย่างไรก็ดี มันจะแปลกใจมากทีเดียว ถ้ากระท่อมยังคงร้างอยู่อีกเมื่อเขาตรวจดูเย็นวันนี้ แก่นึกว่าความเห็นของกันเป็นยังไง”

“ล้วนแต่ข้อสันนิษฐานทั้งเพ”

“แต่อย่างน้อยที่สุดมันก็สมกันกับข้อเท็จจริงทั้งหมด เมื่อข้อเท็จจริงใหม่จะสวมเข้ากับความเห็นไม่ได้มันแหละถึงค่อยคิดกันใหม่ ตอนนี้เรายังทำอะไรไม่ได้ จนกว่าจะได้ข่าวจากเพื่อนเราที่นอร์เบอริเสียก่อน”

แต่เราไม่ต้องรอช้าเลย ข่าวมาถึงในเวลาที่เราเสด็จจากรับประทานน้ำชา มื้อบ่ายพอดี มีข้อความว่าดังนี้ “กระท่อมยังมีคนอยู่ เห็นใบหน้าที่หน้าต่างอีก ผมจะคอยรับรถขบวนลิบเก้านาฬิกา ยังไม่ทำอะไรจนกว่าท่านถึง”

เมื่อเราก้าวลงจากรถไฟนั้น เขารอเราอยู่ที่ชานชาลาแล้ว จากแสงสว่างของโคมไฟสถานี เราสามารถแลเห็นได้ว่าหน้าเขาซีดมากและตัวสั่นไปด้วยความตื่นเต้นทีเดียว

“พวกเขายังอยู่ที่นั่นครับ มิสเตอร์โฮล์มส์” เขาพูดพร้อมกับจับแขนเสื้อหายเข้าพเจ้าไว้แน่น “ผมเห็นแสงสว่างในกระท่อมเมื่อขามา ผมอยากจะให้เรื่องนี้สิ้นสุดรู้แล้วรู้รอดกันเสียที”

“คุณมีแผนการอย่างไร” โฮล์มส์ถามพลางออกเดินไปตามถนนแนวต้นไม้ “ผมจะพรวดพราดเข้าไปในกระท่อม ดูซิว่าใครอยู่ในนั้น ผมอยากจะให้ท่านทั้งสองไปที่นั่นด้วยเพื่อเป็นพยาน”

“คุณแน่ใจแล้วหรือว่าจะทำอย่างนี้ ทั้งที่ภริยาคุณก็ได้เตือนแล้วว่าไม่ควรพยายามสะสางเรื่องนี้จะดีกว่า”

“ครับ ผมแน่ใจแล้ว”

“เออละ ผมคิดว่าคุณทำถูกแล้ว ความจริงแม้จะเป็นประการใดๆ ก็ยังดีกว่าความสงสัยไม่สว่าง เราควรไปกันเดี๋ยวนี้แหละดี แต่ถ้าว่าโดยทางกฎหมายแล้วผิดมากทีเดียวนะ ถึงกระนั้นผมก็คิดว่าเราน่าจะลองทำ”

คืนนั้นเดือนมืด ฝนเริ่มตกหิมๆ เมื่อเราเลี้ยวจากถนนใหญ่เข้าไปในตรอกแคบๆ อันเป็นหลุมเป็นหลุมขนานด้วยต้นไม้มั่งสองข้าง มิสเตอร์แกรนต์ ม้านโร เดินนำหน้าไปอย่างร้อนรน ส่วนเราค่อยๆ คล่าไปอย่างดีที่สุดที่จะทำได้

“นั่นเป็นแสงไฟในบ้านผม” เขาบอกพร้อมกับชี้มือไปทางแสงสลัว ๆ ในระหว่างต้นไม้ “ส่วนทางนี้เป็นกระท่อมที่ผมตั้งใจจะไปดู”

ในขณะที่เขาพูด เราเลี้ยวตรงมุมตรอกแห่งหนึ่ง เห็นอาคารเล็กๆอยู่ทางปากหนึ่งของทางเดิน ประตูยังปิดไม่สนิท ทึ่หน้าต่างชั้นบนมีแสงสว่าง เมื่อเรามองดูเห็นเงาดำๆ กำลังเคลื่อนผ่านบังตาอยู่ทีเดียว

“ตัวก่อเหตุอยู่นั่นเอง” แกรนต์ มันโร ร้องบอก “ท่านเห็นกับตาตนเองแล้วไม่ใช่หรือว่ามีคนอยู่ที่นั่น ตามผมมาเถิดครับ ประเดี๋ยวก็คงรู้เรื่อง”

เมื่อเราเดินเข้าไปใกล้ประตู มีผู้หญิงคนหนึ่งโผล่ออกมาจากเงามืดทันที หล่อนยืนบังแสงตะเกียงอยู่ ข้าพเจ้ามองไม่เห็นหน้าหล่อน คงเห็นแต่มือที่หล่อนยกขึ้นเป็นเชิงห้ามปราม

“อย่าคะ แจ็ก เพื่อเห็นแก่พระเจ้า!” หล่อนร้อง “ดิฉันนึกสังหรณ์ในใจแล้วว่าคุณจะมาในค่ำวันนี้ คิดดูให้ดีเสียก่อนนะคะ ที่รัก! ขอให้เชื่อดิฉันอีกสักครั้งเถอะคะ คุณจะไม่มีเหตุที่ทำให้ต้องเสียใจเลย”

“ฉันเชื่อเธอมามากเกินไปแล้ว เอฟฟี!” เขาพูดอย่างเคร่งขรึม “อย่ามายุ่งกับฉันเลย! ฉันจะต้องเข้าไป ฉันกับเพื่อนจะทำเรื่องนี้ให้ยุติไปเสียที” เขาผลักหล่อนไปทางหนึ่ง ส่วนเราก็ก้าวตามเข้าไปติดๆ เมื่อเขาเปิดประตูออก มีผู้หญิงแก่คนหนึ่งวิ่งออกมาจันเข้าไว้ แต่เขาผลักนางกระเด็นไป แล้วเราก็ก้าวกันขึ้นไปข้างบน แกรนต์ มันโร ถลันเข้าไปในห้องที่จุดไฟสว่างทันที โสรั่มลึกลับกับข้าพเจ้าพากันตามเข้าไป

ห้องนั้นตกแต่งอย่างหรูหราตระการตา มีเทียนไขจุดอยู่บนโต๊ะสองดวง บนกรอบเตาผิงสองดวง ที่โต๊ะตรงมุมห้องมีเด็กหญิงเล็กๆ คนหนึ่งนั่งอยู่ เมื่อเราเข้าไปในห้อง หน้าของเด็กหันไปทางอื่น คงเห็นแต่ว่าเด็กนั้นสวมเสื้อแดงสวมถุงมือยาวสีขาว พอเด็กผินหน้ามาทางเรา ข้าพเจ้าถึงแก่อึ้งอูทานออกมาด้วยความตกใจแถมพิศวง หน้าที่ผินมาทางเรานั้นเป็นสีซีดๆ อย่างประหลาดที่สุด เป็นหน้าเฉยๆ ไม่มีลักษณะการแสดงออกอย่างใดๆ เลยทั้งสิ้น ในฉับพลันต่อมานั้นเองความลึกลับก็คลี่คลายออก โสรั่มลึทิวระเกก้าก เอื้อมมือไปทางเบื้องหลังหูของเด็ก ดึงเอาหน้ากากที่ปิดหน้าเด็กออก เผยให้เห็นดวงหน้าเด็กนิโกรผิวดำเหมือนถ่านยิงฟันขาว คงนึกขันที่เห็นดวงหน้าอันตลกตะลึงพริ้งเพริดของเราตามกัน ข้าพเจ้ารู้สึกขันตามไปกับเด็ก เลยปล่อยออกมาเสีย

ก้าใหญ่ แต่ส่วนแกรนด์ มันโร คงยืนเอามือจับคอหอยตนเองจ้องหน้าเด็กอยู่

“คุณพระช่วย!” เขาร้องอุทาน “นี่หมายความว่าอะไรกัน”

“ดิฉันจะเล่าให้ฟังว่ามันหมายความว่าอะไร” ภริยาของเขาร้องบอก พลังก้าวเข้าไปในห้องด้วยใบหน้าอันแสดงความปลงใจและภาคภูมิใจ “คุณบังคับให้ดิฉันต้องเล่าโดยดิฉันยังไม่ตัดสินใจ เป็นอันเลยตามเลย ขอแต่ให้เราทำเรื่องให้ดีที่สุดแล้วกันนะ คือสามี่ดิฉันเสียที่แอดแลนตา ส่วนลูกของดิฉันยังอยู่”

“ลูกของเธอหรือนี่!”

แทนคำตอบ หล่อนดึงจีตลับเงินใหญ่ขึ้นมาจากอกเสื้อ “คุณยังไม่เคยเห็นจี้นี้เปิดออกเลย”

“ก็ฉันนึกว่ามันเปิดไม่ได้นี่”

หล่อนจัดแจงกดปุ่มเปิดฝาตลับออก ข้างในมีภาพผู้ชายคนหนึ่ง หน้าตาสะสวยเฉลียวฉลาด แต่ลักษณะผิวดำเป็นชาวแอฟริกัน

“นี่คือจอห์น เฮบรอน แห่งแอดแลนตา” หล่อนพูด “ไม่มีใครในโลกจะมีใจสูงยิ่งไปกว่าคนคนนี้ ดิฉันตัดตัวเองจากวงศ์ตระกูลของดิฉันเสียเพื่อแต่งงานกับเขา และไม่เคยเสียใจเลยตลอดเวลาที่เขายังมีชีวิตอยู่ มันเป็นคราวเคราะห์กรรม ที่เพอญูลูกคนเดียวของเราไหลไปมีผิวอย่างของเขายิ่งกว่าของดิฉัน มีหน้าซำลู่ซีกกลับดำยิ่งกว่าพ่ออีก แต่ผิวจะขาวหรือจะดำอย่างไรมันก็เป็นลูกของดิฉันเอง และเป็นหัวแก้วหัวแหวนของแม่” ถึงตรงนี้เจ้าเด็กวิ่งไปกอดซุกหน้ากับกระโปรงของแม่ไว้

“เมื่อดิฉันทิ้งแกไว้ที่อเมริกา” หล่อนเล่าต่อ “ลูซียังรอดแอดอยู่ การเปลี่ยนอากาศอาจทำให้เกิดอันตรายได้ ดิฉันจึงมอบให้หญิงสกอตผู้ซื่อสัตย์เคยเป็นคนรับใช้ของเราเลี้ยงดูแทน แต่ไม่มีเลยสักขณะเดียวที่ดิฉันคิดจะทอดทิ้งต่อมาโชคชะตาบังเอิญชักนำให้คุณได้พบกับดิฉันและทำให้ดิฉันรักคุณ แต่ดิฉันไม่กล้าเล่าเรื่องของดิฉันให้คุณฟัง ดิฉันเก็บเรื่องลูกไว้เป็นความลับตลอดเวลาสามปี แต่คงได้ข่าวจากแม่มาแล้วว่าคุณยังอยู่ดี ในที่สุดดิฉันเกิดอยากเห็นหน้าลูกอีกสักครั้งหนึ่ง พยายามระงับใจเท่าใดก็ไม่อยู่ แม้จะหวาดเกรงสักเพียงใด ดิฉันก็ตั้งใจจะให้ลูกมา แม้เพียงสักสองสามสัปดาห์ก็ยังดี ดิฉันจึงขอเงินคุณร้อยปอนด์ส่งไปให้แม่นม ให้พาลูกมาอยู่ที่กระท่อมนี้ทำนองเพื่อนบ้าน โดยดิฉันจะไต่ถามไม่เกี่ยวข้อได้สะดวก ดิฉันระมัดระวังถึงแก่สั่งให้แม่นม

ดูแลลูกอยู่แต่ในบ้านในตอนกลางวันไม่ให้ไปไหน และให้ปิดหน้าปิดมือของเด็กเสีย เพื่อใครเห็นที่หน้าตาจะได้ไม่เอาไปซุบซิบโจษกั่นว่ามีเด็กดำอยู่ในละแวกนี้ ถ้าดิฉันไม่ระมัดระวังไปถึงเพียงนั้นก็เห็นจะดีกว่า แต่ดิฉันหัวหมุนไปหมดเพราะกลัวว่าคุณจะรู้ความจริงเข้านี้คะ

“คุณเป็นคนแรกที่บอกดิฉันว่ากระท่อมมีคนอยู่แล้ว ดิฉันน่าจะรอถึงรุ่งเช้าเสียก่อนถึงค่อยมา แต่ความตื่นเต้นมันทำให้นอนไม่หลับเลยคะ ดังนั้นในที่สุดดิฉันจึงต้องออกมาเพราะรู้ว่าคุณตื่นยาก แต่คุณกลับตื่นขึ้นเห็นดิฉัน ความยุ่งยากของดิฉันจึงเกิดขึ้นในตอนนั้นเอง วันรุ่งขึ้นคุณก็จับความลับของดิฉันได้ แต่คุณยังปรานีไม่เคียดเข็ญเอากับดิฉัน ครั้นต่อมาอีกสามวันเด็กกับแม่ผมต้องเร้นออกไปทางประตูหลังในขณะที่คุณพรวดพราดเข้ามาตากมาคืนนี้คุณก็ทราบหมดแล้ว ดิฉันขอถามอย่างเดียวเท่านั้นแหละคะว่าจะให้ดิฉันกับลูกทำอะไร” หล่อนเอามือประสานกันรอฟังคำตอบ

เวลาล่วงไปนานถึงสองนาทีก แกรนต์ มันโร จึงได้ให้คำตอบ มันเป็นคำตอบที่ข้าพเจ้ารักจะคิดถึงยิ่งนัก เขาอุ้มเด็กขึ้นจุมพิต แล้วยื่นมือข้างหนึ่งออกจูงกริยาไปทางประตู

“เราจะพูดกันได้ตามสบายที่บ้าน” เขาพูด “ฉันไม่ใช่คนดินนักรอกเอฟพี แต่ก็คงดีกว่าที่เธอคาดคะเนในเรื่องนี้แน่นอน”

โฮล์มส์กับข้าพเจ้าเดินตามสองสามีกริยาไปตามตรอก พอพ้นปากตรอกแล้ว เขาก็กระตุกแขนเสื้อข้าพเจ้าพูดว่า “กันคิดว่าเรากลับลอนดอนเห็นจะมีประโยชน์กว่าอยู่ที่นอร์เบอร์”

คืนนั้นเขาไม่ได้พูดถึงเรื่องนี้อีกเลยจนกระทั่งตีกตอนจะเข้านอน

“วัตสัน” เขาพูด “ถ้าแกจะเกิดสะดุ้งใจขึ้นมาเมื่อใดว่ากันออกจะจวนตัวคือถือดีมากเกินไปสักหน่อย หรือว่าไม่อินังขังขอบต่อคดีหนึ่งคดีใดเท่าที่ควรจะเป็นแล้ว กรุณากระซิบคำว่า ‘นอร์เบอร์’ กรอกหูกันสักหน่อยเถิด กันจะขอบใจแกอย่างไม่มีที่สิ้นสุดทีเดียวละ”

